شهادت حضرت امام حسن عسکری(ع) را تسلیت می‌گوییم
آغاز امامت حضرت ولی عصر(عج)

روزنامه مناقصه مزایده

یکشنبه ۹ شهریور ۱۴۰۴ ■ ۷ ربیع‌الاول ۱۴۴۷ ■ سال بیست‌ویکم ■ شماره ۴۴۳۲ ■ قیمت ۱۲۰۰۰۰ ریال ■ ۸ صفحه

اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی

Sunday ■ 31.Agu. 2025 ■ Vol.21 ■ No.4432 ■ 120000RIs ■ ISSN:2008-2886

وزیر نیرو عنوان کرد

استفاده از آب‌های نامتعارف؛ کلید رفع نیاز آبی صنایع

صفحه ۸

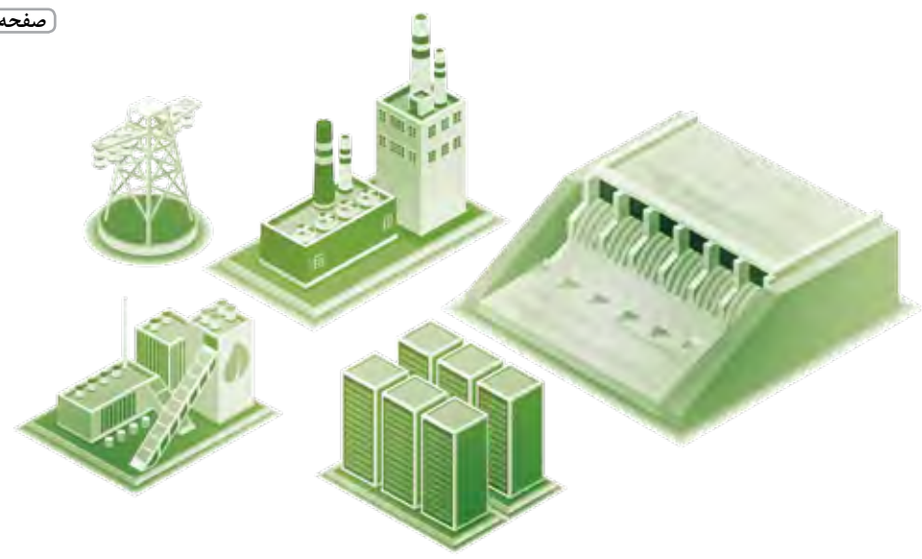

چرا سازمان اداری و استخدامی برای جلوگیری از ابطال مجوز «به‌کارگیری جوانان» لایحه دفاعیه ارسال نکرد؟

صفحه ۱

اصلاح قانون نظام‌مهندسی ساختمان در مراحل پایانی
صفحه ۴

بانک‌مرکزی و وزارت صمت موظف به اجرای آیین‌نامه جدید واردات خودرو شدند
صفحه ۵

چشم امید فولادی‌ها به سرمایه‌گذاری در توسعه میدان‌های گازی
صفحه ۶

گسترش چتر نظارتی بانک مرکزی با استفاده از فناوری‌های نوین
صفحه ۷

نمونه ارتقایافته ماهواره کوثر رونمایی شد

صفحه ۲

نکاتی برای کارفرمایان به‌منظور اجتناب از موارد ادّعا و اختلافات دراحداث

صفحه ۳

سمت و سوی بازار مسکن از اجرای قانون مالیات بر سوداگری

صفحه ۴

سؤال روز

تخفیف عوارض آزادراهی برای رانندگان پرتردد و ناوگان حمل‌ونقل عمومی چقدر است؟

صفحه ۵

چرا سازمان اداری و استخدامی برای جلوگیری از ابطال مجوز «به‌کارگیری جوانان» لایحه دفاعیه ارسال نکرد؟

یک کارشناس حقوق اداری معتقد است؛ عدم دفاع سازمان اداری و استخدامی در ابطال مجوز جذب و به‌کارگیری نیروها در قالب «طرح شهید زین‌الدین» از سوی دیوان عدالت، پرسش‌های جدی در سیاست جذب نخبگان و نوع کنش سازمان اداری و استخدامی ایجاد کرده است. به گزارش تسنیم، مدتی است که بحث بر سر ابطال مجوز جذب و به‌کارگیری نیروها در قالب «طرح شهید زین‌الدین» به یکی از موضوعات پُرحاشیه در حوزه حقوق اداری تبدیل شده است. در حالی که هیئت عمومی دیوان عدالت اداری رأی به توقف این طرح داده، بسیاری از کارشناسان معتقدند؛ سازمان اداری و استخدامی می‌توانست با ارائه لایحه دفاعیه به‌موقع، از بروز چنین چالش‌هایی جلوگیری کند. دکتر مهدی یزدان‌پناه؛ کارشناس حقوق عمومی، تأکید می‌کند که تفاوت ماهوی میان دو مفهوم «استخدام» و «به‌کارگیری» وجود دارد و همین نکته باید در دفاعیه سازمان به‌روشنی تبیین می‌شد. او با اشاره به ماده ۳۲ قانون مدیریت خدمات کشوری و دادنامه سال ۱۳۹۹ دیوان عدالت اداری می‌گوید: قراردادهای کارمعین الزام به آزمون ندارند و این موضوع جایگاه قانونی ۲۷۵ هزار نیروی قراردادی دولت را توجیه می‌کند. به گفته یزدان‌پناه؛ ماده ۵۴ قانون خدمات مدیریت کشوری نیز به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده تا ۱۵ درصد از سمت‌های مدیریت حرفه‌ای را به افراد شایسته خارج از دستگاه‌ها بسپارند؛ ظرفیتی که با هدف ورود نخبگان و متخصصان به مدیریت‌های کلیدی پیش‌بینی شده است. او معتقد است؛ عدم دفاع سازمان اداری و استخدامی در این پرونده در دیوان عدالت اداری، پرسش‌های جدی در خصوص سیاست جذب نخبگان و نوع کنش سازمان استخدامی ایجاد کرده است. در ادامه، مصاحبه با دکتر مهدی یزدان‌پناه؛ کارشناس حقوق عمومی، از نظرتان می‌گذرد.

■ ابتدا بفرمایید اصل طرح شهید زین‌الدین چه بود و چه مجوزهایی در آن دیده شده بود؟

این طرح با هدف جذب و به‌کارگیری نیروهای جوان متخصص در استان‌ها تدوین شد. سازمان اداری و استخدامی کشور در دولت سیزدهم الگوی جذب استانی را طراحی و ابلاغ کرد که در آن دو مسیر دیده می‌شد؛ نخست جذب از طریق آزمون استخدامی برای استخدام پیمانی و رسمی، و دوم به‌کارگیری در قالب قرارداد کار معین. این طرح که سه محور داشت که شامل؛ آزمون‌های استخدامی، محور دوم معرفی جوانان نخبه توسط بنیاد ملی نخبگان و در محور سوم به استانداران اجازه داده شده بود تا ۱۰ نفر را در مشاغل مدیریت حرفه‌ای مانند فرماندار، بخشدار منصوب کنند. البته این انتصاب‌ها به‌صورت قرارداد کار معین بود، نه استخدام رسمی یا پیمانی. مبنای قانونی هم تبصره ذیل ماده ۳۲ قانون مدیریت خدمات کشوری ذکر شده بود. همچنین طبق برنامه‌ریزی صورت گرفته شایستگی افراد باید در کانون ارزیابی مرکز آموزش مدیریت دولتی سنجیده می‌شد و در مواردی که نیاز به سابقه بود، این موضوع به شورای توسعه مدیریت دستگاه‌ها ارجاع می‌شد. لازم به ذکر است؛ در دولت سیزدهم بیش از ۲۳۰ هزار از طریق آزمون‌های مختلف استخدامی جذب دستگاه‌های اجرایی شده‌اند.

■ انتقاد اصلی به روند پیگیری این پرونده بعد از طرح شکایت در دیوان عدالت اداری جهت ابطال بخشنامه سازمان اداری و استخدامی چیست؟

نکته اساسی این است که سازمان اداری و استخدامی در مقام دفاع از طرح دولت لایحه دفاعیه ارسال نکرده است. طبق قانون، خوانده در دیوان عدالت اداری ۳۰ روز فرصت دارد تا لایحه دفاعیه ارائه کند (می‌توان با تعامل با معاونت محترم دیوان عدالت اداری حتی نماینده معرفی کند یا حتی درخواست حضور در جلسه هیئت عمومی نیز ارائه شود) دیوان عدالت اداری هم معمولاً فرصت دفاع را می‌دهد. اما متأسفانه هیچ‌کدام از این کارها صورت نگرفت. حتی ساده‌ترین اقدام، یعنی ارسال لایحه، انجام نشد. به همین دلیل، طبیعی است که رأی دیوان به زیان سازمان صادر شود.

■ در بحث حقوقی، تفاوت «استخدام» و «به‌کارگیری» دقیقاً چیست و چرا این موضوع مهم است؟

این یکی از کلیدی‌ترین مباحث است. قانون‌گذار در ماده(۱) قانون استخدام کشوری (مصوب ۱۳۴۵) استخدام را تعریف کرده و گفته است «استخدام دولت عبارت‌است‌از؛ پذیرفتن شخص به خدمت دولت در یکی از وزارتخانه‌ها یا شرکت‌ها یا مؤسسات دولتی». در مقابل، تبصره ذیل ماده ۳۲ قانون مدیریت خدمات کشوری اجازه به‌کارگیری افراد به صورت کار معین و بدون تعهد استخدامی را داده است. بنابراین «استخدام» با «به‌کارگیری» دو مفهوم متفاوت هستند. استخدام تعهدآور است، حکم رسمی دارد و شرایط ورود به خدمت در مواد ۴۱ و ۴۵ قانون خدمات کشوری برای آن پیش‌بینی شده. اما «به‌کارگیری» در قالب قرارداد کار معین برای مدت محدود و بدون تعهد استخدامی است. امروز براساس سالنامه آماری نظام اداری کشور تا پایان سال ۱۴۰۲ بیش از ۲۷۵ هزار نفر قرارداد کار معین در دستگاه‌های اجرایی مشغول به همکاری هستند که بخش عمده ایشان در دولت‌های پیشین وارد دولت شده‌اند که تقریباً هیچ‌یک از ایشان آزمون استخدامی نداده‌اند. چون اساساً استخدام در ادبیات حقوقی غیر از به‌کارگیری است و قرارداد کار معین، مصداق به‌کارگیری است نه استخدام. و در به‌کارگیری افراد به صورت موقت، برگزاری آزمون رویه نبوده و نیست. همچنین در ماده ۴۴ قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده ۵۲ همان قانون کلمه به‌کارگیری افراد ذکر شده است. همین کلمه به‌کارگیری این سؤال را مطرح می‌نماید که تمام به‌کارگیری‌ها از طریق آزمون نهایی گردد. در حالی که همان‌گونه بحث شد کلمه به‌کارگیری در مواد ۴۴ و ۵۲ قانون مذکور در فصل و کانتکس استخدام درج شده است و لذا کلمه به‌کارگیری مشترک لفظی بوده در مواد ۴۴ و ۵۲ به معنای استخدام بوده اما در تبصره ذیل ماده ۳۲ قانون مذکور مطلق به‌کارگیری به‌کار گرفته شده (یعنی بدون تعهد استخدامی).

■ به برخی از استنادهای قانونی اشاره کردید. ممکن است بیشتر توضیح بدهید؟

ماده ۴۱ قانون مدیریت خدمات کشوری، ورود به خدمت را منوط به شرایط عمومی می‌داند. ماده ۴۵ قانون مذکور در دستگاه اجرایی را صرفاً در دو روش رسمی و پیمانی پیش‌بینی کرده. در تبصره ماده ۳۲ قانون مذکور آمده که دستگاه‌های اجرایی می‌توانند در شرایط خاص، با تأیید سازمان اداری و استخدامی و بدون تعهد استخدامی، افرادی را به صورت قرارداد کار معین برای حداکثر یک سال به‌کار گیرند. اینجا دقیقاً بحث «به‌کارگیری» است. حتی ماده ۵۴ به سازمان‌ها اجازه می‌دهد برای ۱۵ درصد پست‌های مدیریت حرفه‌ای، خارج از سلسله مراتب اداری افراد شایسته را منصوب کنند. همه این‌ها نشان می‌دهد که قانون‌گذار تفاوت روشن میان استخدام و به‌کارگیری قائل شده است.

■ با این توضیحات، به نظر شما چرا چنین مناقشه‌ای شکل گرفته است؟

دلیل اصلی ضعف دفاع سازمان اداری و استخدامی بود. اگر این سازمان، لایحه دفاعیه ارسال می‌کرد و توضیح می‌داد که مجوز مورد نظر صرفاً ناظر به، به‌کارگیری است نه استخدام، شاید نتیجه دیگری رقم می‌خورد. اکنون رأی هیئت عمومی صادر شده و طبق تبصره ماده ۱۱ قانون دیوان عدالت اداری، مرجع محکوم‌علیه علاوه بر اجرای حکم، مکلف است در موارد مشابهی که با حکم صادره وحدت موضوع دارد، مفاد حکم صادره را در تصمیمات و اقدامات بعدی خود رعایت کند. این موضوع می‌تواند در آینده ابهاماتی برای قراردادهای کار معین و حتی مدیریت حرفه‌ای به وجود آورد. سازمان اداری و استخدامی بخشنامه‌ای به تاریخ ۷ آذرماه ۱۳۹۶ با موضوع به‌کارگیری نیروهای قرارداد کار معین به دستگاه‌های اجرایی ارسال می‌نماید که متعاقب آن، از این بخشنامه نیز در دیوان عدالت اداری شکایت شده و دادنامه ۱۰۹۴ در تاریخ ۷ آبان ۱۳۹۹ صادر می‌گردد که در آن شکایت رد شده است. طبق دادنامه ۱۰۹۴ مورخ ۷ آبان ۱۳۹۹، به الزام به برگزاری آزمون برای به‌کارگیری افراد به صورت قراردادهای کار معین اشاره نشده است. با توجه به بند «ب» ماده ۲۸ قانون برنامه ششم توسعه مصوب سال ۱۳۹۵ به‌کارگیری افراد در قالب قرارداد کار معین در سقف مقرر در قانون به صورت مطلق مجاز اعلام گردیده است. ضمن آنکه قانون مدیریت خدمات کشوری نیز اذن به‌کارگیری این افراد بدون آزمون با مجوز سازمان استخدامی و سازمان برنامه و بودجه را داده است. به نحوی که در بند «ب» تبصره ۲۰ قانون بودجه ۱۴۰۱ نیز به صراحت در این موضوع اشاره داشته است. به گونه‌ای که حسب تصحیح مقنن هرگونه استخدام و به‌کارگیری نیروی انسانی در تمام دستگاه‌های اجرایی براساس مجوز صادر از سوی سازمان استخدامی و اخذ تأییدیه از سازمان برنامه و بودجه مبنی بر پیش‌بینی بار مالی در قانون، تصریح شده است.. امروز اگر به آمارهای رسمی (سالنامه آماری سازمان در سال ۱۴۰۲) مراجعه کنیم، می‌بینیم تا پایان سال ۱۴۰۲ بیش از دومیلیون و ۲۸۰ هزار نفر کارمند داریم که از این میان نزدیک به ۲۷۵ هزار نفر در قالب قرارداد کار معین مشغول به‌کار هستند. سؤال مهم این است آیا همه این افراد باید از مسیر آزمون می‌گذشتند؟ اگر چنین بود، تکلیف قانونی و جایگاه این حجم از نیروها چه می‌شد؟ این همان نکته‌ای است که سازمان اداری و استخدامی باید در مقام دفاع تبیین می‌کرد. از سویی بند «الف» ماده ۵۴ قانون مدیریت خدمات کشوری بر این نکته اشاره دارد که دستگاه‌های اجرایی می‌توانند حداکثر ۱۵درصد پست‌های مدیریت حرفه‌ای را از افراد خارج از دستگاه انتخاب نمایند.

■ در خصوص پست‌های مدیریت حرفه‌ای، قانون چه می‌گوید و چرا بحث ۱۵درصد سهمیه برای به‌کارگیری نیروهای خارج از دستگاه‌ها مطرح شده است؟

همان‌طور که اشاره شد مدیریت حرفه‌ای شامل مدیریت پایه، میانی و ارشد می‌باشد و همان‌طور براساس بند ذیل ماده ۵۴ قانون مدیریت خدمات کشوری، دستگاه‌های اجرایی می‌توانند حداکثر ۱۵ درصد از سمت‌های مدیریت حرفه‌ای را به افراد شایسته خارج از دستگاه و بدون رعایت سلسله مراتب مدیریتی بسپارند. فلسفه این حکم آن بوده که اگر نخبه‌ای در حوزه‌ای خاص مثلاً در شرکت‌های دانش‌بنیان، اتاق بازرگانی یا حوزه رسانه فعالیت کرده باشد، امکان ورود او به مدیریت فراهم شود. آمارها نشان می‌دهد در نظام اداری حدود دومیلیون و ۳۰۰ هزار پست سازمانی وجود دارد که از این میان بخش عمده در قوه مجریه است و تنها بخش کوچکی به مدیریت حرفه‌ای اختصاص دارد. باید بپذیریم که نقد رأی قضایی امری کاملاً تخصصی است. همان‌طور که در فقه و حوزه‌های علمی، بزرگان آرای یکدیگر را نقد می‌کنند، در حقوق هم چنین فضایی وجود دارد. اما این نقد باید در محافل علمی و حقوقی صورت گیرد، نه در فضای عمومی. ما به آرای قضات احترام می‌گذاریم، تبعیت می‌کنیم و در عین حال نقد باید در محافل علمی و حقوقی صورت پذیرد، نه در فضای عمومی. بر این اساس در چارچوب تخصصی بحث‌های حقوقی صورت گیرد. بنابراین، این موضوع که در فضای رسانه‌ای مطرح شد که در طرح شهید زین‌الدین مجوز استخدام ۴۰۰۰ نفر داده شده و وارد دولت شده‌اند صحیح نبوده، بلکه مجوز به‌کارگیری تنها ۴۰۰ نفر به استانداران در قالب قرارداد کار معین داده شده است. از این تعداد نیز حسب اطلاع واصله ۲۵۰ الی ۲۶۰ نفر در قالب قرارداد کار معین در استانداری‌های سراسر کشور مشغول به‌کار شده‌اند. در جمع‌بندی باید تأکید کنم که کلمه به‌کارگیری در قانون مدیریت خدمات کشوری با دو معنا به‌کار برده شده است. در تبصره ذیل ماده ۳۲ قانون مذکور «به‌کارگیری» به معنای جذب بدون تعهد استخدامی و برگزاری آزمون (حسب دادنامه ۱۰۹۴) و کلمه «به‌کارگیری» از کلیه ماده ۴۱ تا ۵۲ قانون مذکور به معنای استخدام به صورت رسمی یا پیمانی می‌باشد.

نیمی از مقالات محققان رویان حاصل همکاری با جامعه علمی بین‌المللی است

رئیس پژوهشگاه رویان، گفت: ۵۰ درصد از مقالات پژوهشگاه رویان حاصل فعالیت مشترک با جامعه علمی بین‌المللی است. به گزارش ایرنا، عبدالحسین شاهوردی؛ در کنفرانس خبری بیست‌وششمین کنگره و بیست‌وچهارمین جشنواره بین‌المللی رویان که شنبه هشتم شهریورماه ۱۴۰۴ در پژوهشگاه رویان برگزار شد، گفت: هر ساله در شهریورماه یک برنامه علمی شامل کنگره‌های بین‌المللی و جشنواره بین‌المللی برگزار می‌شود. وی افزود: در این ایام که مباحث یأس و ناامیدی مطرح می‌شود، امیدواریم فعالیت‌های همکاران ما در پژوهشگاه رویان امید و امیدواری را در جامعه زنده نگه دارد و رسانه‌ها نیز در توسعه این فرهنگ شریک و سهیم باشند. رئیس پژوهشگاه رویان، خاطرنشان کرد: جامعه‌ای شاداب و بانشاط خواهد بود که جامعه علمی آن فعال باشد و بتواند با تلاش خود حس امید و امیدواری را به جامعه منتقل کند. وی با اشاره به اهمیت مسئله جمعیت، گفت: امروز یکی از دغدغه‌های کشور و جامعه بین‌المللی، مسئله جمعیت و سلامت باروری است و به‌عنوان یک دغدغه بهداشتی مورد توجه قرار دارد. امیدواریم چنین برنامه‌هایی بتواند باری را از دوش جامعه بردارد و قدمی در مسیر حل این مشکل باشد. وی اظهار کرد: امسال بیست‌وششمین کنگره بین‌المللی تخصصی و جشنواره بین‌المللی رویان برگزار می‌شود و ما به این گردهمایی تنها به چشم یک نشست سالیانه نگاه نمی‌کنیم. این مراسم یک اکوسیستم زنده دانش است و اعتقاد داریم در این برنامه حتی یک ایده کوچک می‌تواند تبدیل به یک پروژه بین‌المللی شود. وی تصریح کرد: بعد از برگزاری کنگره‌ها توانستیم پروژه‌های مشترک بین‌المللی در این عرصه را آغاز کنیم و بخشی از این فعالیت‌ها در آزمایشگاه‌های ایران و خارج از کشور دنبال می‌شود. ۵۰ درصد از مقالات پژوهشگاه رویان حاصل فعالیت مشترک با جامعه علمی بین‌المللی بوده و دلیل آن همین کنگره‌های بین‌المللی است. شاهوردی؛ با تأکید بر اینکه نقش رویان از ابتدا پیوند علم و امید بوده است ادامه داد: امروز سنت حسنه‌ای که مرحوم کاظمی آشتیانی بنیان گذاشت، در قالب پژوهشگاه رویان در تهران و سایر شهرها دنبال می‌شود. ما سعی کردیم این مأموریت پیوند علم و امید را ادامه دهیم و به سرانجام برسانیم. وی با اشاره به پیشرفت‌های علوم زیستی، ادامه داد: امروز پیشرفت‌های علوم‌زیستی اتفاقات بزرگی را در عرصه جهانی رقم زده و بسیاری از بیماری‌هایی که در گذشته درمان نداشتند، امروز درمان یافته‌اند. رئیس پژوهشگاه رویان، گفت: امسال با همکاری دبیران علمی کنگره، امیدواریم فضایی ایجاد شود که تبادل سازنده علمی در آن شکل بگیرد. وی افزود: در این نشست‌های علمی تلاش شده که تجربه پیشکسوتان به نسل جدید منتقل شود و به موضوعات جدیدی مانند هوش مصنوعی و فعالیت‌های بین‌رشته‌ای پرداخته شود.

رشد ۲۹ درصدی تراکنش در مرکز ملی تبادل اطلاعات در دولت چهاردهم

براساس آخرین آمار رسمی در زمینه توسعه مرکز ملی تبادل اطلاعات، ۱۲۱۶ دستگاه سرویس گیرنده با رشد ۸,۱ درصدی، ۱۸۹ دستگاه سرویس گیرنده با رشد ۱۳,۷۶ درصدی و چهارهزار و ۴۲۳ سرویس ارایه شده با رشد ۲۰,۴ درصدی وجود دارد و در کل تراکنش‌ها ۳۵,۲۴ میلیارد تراکنش با رشد ۲۹,۸ درصدی در طی یک سال گذشته ثبت شده است. به گزارش ایسنا، یکپارچه‌سازی اطلاعات و خدمات در راستای تحقق نسل جدید توسعه دولت الکترونیک (2EGOV) نیازمند وجود بستری برای تبادل و به اشتراک‌گذاری داده‌ها، اطلاعات و خدمات است. لازمه تحقق اهداف عالی توسعه دولت الکترونیکی در ایجاد زیرساخت تعامل‌پذیر، پویا و یکپارچه تبادل اطلاعات و خدمات دولت است که در ادبیات این حوزه تحت عناوین مرکز تبادل اطلاعات (NIX) یا گذرگاه خدمات دولت (GSB) شناخته می‌شود. از اهداف مرکز ملی تبادل اطلاعات می‌توان به ایجاد بستر تبادل داده، اطلاعات و خدمات بین دستگاه‌های اجرایی، زیرساخت استعلام الکترونیکی اطلاعات بین دستگاه‌های اجرایی، قابلیت توسعه ارتباطات الکترونیکی دستگاه‌های اجرایی فارغ از هرگونه ماهیت درونی سامانه‌ها و مکان فیزیکی واحدهای اجرایی دولت، انتقال اطلاعات امن و سریع بین سامانه‌های مختلف در بستر سازمان‌های دولتی از طریق سرویس و تمرکز تبادل اطلاعات در قالب سرویس‌ها در یک بستر واحد که امکان توسعه در سطح ملی و حتی فراملی را فراهم کند، اشاره کرد. با انجام این پروژه بسترسازی جهت بازآفرینی دولت با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات صورت خواهد گرفت و ضرورت انجام پروژه‌ای به منظور دستیابی به اهدافی از جمله تدوین چارچوب و برنامه ملی معماری سازمانی، بسترسازی برای تدوین مدل‌های مرجع دولت الکترونیکی، بسترسازی برای تدوین معماری خدمات بین دستگاه برای اساس خوشه‌های ۱۴گانه خدمات و نظارت و ارزیابی آنها، بسترسازی برای پیاده‌سازی، به‌روزرسانی و بازنگری معماری سازمانی دستگاه‌های اجرایی، بسترسازی برای نظارت و ارزیابی پیاده‌سازی معماری سازمانی در دستگاه‌های اجرایی و همچنین آموزش، فرهنگ‌سازی، ظرفیت‌سازی و توانمندسازی در زمینه معماری سازمانی در این حوزه احساس می‌شود. براساس قانون، تکلیفی برای سازمان فناوری اطلاعات ایران ایجاد شد که از سال ۱۳۹۵ ایجاد مرکز ملی تبادل اطلاعات در دستور کار قرار گرفت، به گفته مسئولان در آن زمان تنها هفت خدمت بر این بستر ارائه می‌شد و شاهد فعالیت ۲۷ دستگاه سرویس دهنده و ۲۶ دستگاه سرویس گیرنده بودیم که به تدریج بر تعداد دستگاه‌های سرویس‌دهنده و سرویس گیرنده در این مرکز افزوده شد. در این راستا به تازگی اعلام شده است که در زمینه توسعه مرکز ملی تبادل اطلاعات نیز ۱۲۱۶ دستگاه سرویس گیرنده که رشد ۸,۱ درصدی، ۱۸۹ دستگاه سرویس گیرنده که رشد ۱۳,۷۶ درصدی، چهارهزار و ۴۲۳ سرویس ارایه شده وجود دارد که با رشد ۲۰,۴ درصدی و در کل تراکنش‌ها ۳۵,۲۴ میلیارد تراکنش با رشد ۲۹.۸ درصدی در طی یک سال گذشته بوده است. پیش تر محمد محسن صدر؛ رئیس سازمان فناوری اطلاعات، سال گذشته اعلام کرده بود که از ابتدای دولت چهاردهم تا پایان آبان ماه، بیش از دو میلیارد تراکنش از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات بین دستگاه‌های اجرایی تبادل شده است. به اعتقاد کارشناسان استفاده از ارتباطات و فناوری اطلاعات جهت بهبود کارایی و اثر بخشی، شفافیت اطلاعات و مقایسه‌پذیری مبادلات اطلاعاتی و پولی در درون دولت، بین دولت و سازمان‌های تابعه آن، بین دولت و شهروندان و بین دولت و بخش خصوصی، دولت الکترونیک اطلاق می‌شود و به دلیل اهمیت آن توسعه و اجرای دولت الکترونیک یکی از اولویت‌های اصلی دستور کار کشورهای مختلف قرار گرفته است. با وجود آنکه فناوری‌های دولت الکترونیک می‌توانند زندگی ۸۰ درصد از جمعیت جهان در کشورهای در حال توسعه را بهبود بخشند، اما کشورهایی هستند که از پیشگامان دولت الکترونیک محسوب می‌شوند و دستاورهای اولیه را به دست آورده‌اند.

Grok به حوزه کدنویسی عامل‌محور با مدل جدید وارد شد

استارت‌آپ هوش‌مصنوعی ایلان‌ماسک، یک مدل جدید کدنویسی عامل‌محور «سریع و اقتصادی» منتشر کرد و به یک حوزه کلیدی برای شرکت‌های هوش‌مصنوعی وارد شد. به گزارش رویترز، ابزار کدنویسی عامل‌محور، یک نرم‌افزار مبتنی بر هوش‌مصنوعی است که می‌تواند وظایف مربوط به کدنویسی را به صورت خودکار انجام دهد. مدل هوش‌مصنوعی مذکور که grok-code-fast-1 نام دارد، برای مدت محدودی به صورت رایگان در دسترس خواهد بود. xAI در این باره، می‌گوید: نقطه قوت مدل در ارائه عملکرد قدرتمند به شکل اقتصادی و جمع‌وجور نهفته که آن را به گزینه‌ای همه‌کاره و ماهر برای انجام سریع و مقرون‌به‌صرفه وظایف کدنویسی رایج تبدیل می‌کند. شرکت‌های هوش‌مصنوعی مانند اوپن‌ای آی و مایکروسافت بر در دسترس قرار دادن دستیاران کدنویسی هوش‌مصنوعی برای کاربران خود تمرکز دارند. مایکروسافت در می سال جاری میلادی، ویژگی GitHub Copilot، یک عامل کدنویسی را در کنفرانس سالانه توسعه‌دهندگان نرم‌افزار Build خود معرفی کرد. ساتیا نادلا؛ مدیرعامل این شرکت نیز در ماه آوریل گفته بود که ۲۰ تا ۳۰ درصد از کل کدها در مایکروسافت توسط هوش‌مصنوعی نوشته می‌شود. عامل هوش‌مصنوعی با نام Codex، در ماه ژوئن برای کاربران ChatGPT Plus در دسترس قرار گرفت.

بررسی ادعای وزیر اسبق فاوا؛

آیا واقعاً با تماس واتس‌اپ، گوشی قابل هک است؟!

محمدجواد آذری جهرمی؛ وزیر سابق ارتباطات، می‌گوید: واتس‌اپ ناامن است و با یک تماس ساده هک می‌شود؛ اما واقعاً چقدر از این ادعاها حقیقت دارد؟ «با یک تماس ساده از طریق واتس‌اپ، گوشی قابل هک است» این ادعای محمدجواد آذری‌جهرمی؛ وزیر ارتباطات دولت دوازدهم، درباره ضعف‌های امنیتی واتس‌اپ، موجی از بحث و تردید را برانگیخت. روزانه میلیاردها نفر برای ارتباطات شخصی و حتی کاری از پیام‌رسان‌ها استفاده می‌کنند و طبیعی است که امنیت و حریم‌خصوصی این ابزارها زیر ذره‌بین باشد؛ اما واقعاً چقدر از صحبت‌های جهرمی با واقعیت همخوانی دارد؟ آیا واتس‌اپ به‌سادگی با یک تماس تلفنی هک می‌شود یا این تصوری ساده‌انگارانه است؟ گزارش پیش‌رو با هدف روشن‌سازی حقایق و ارائه تحلیل بی‌طرفانه، اظهارات جهرمی را از منظر منابع معتبر و متخصصان امنیت سایبری مورد راستی‌آزمایی قرار می‌دهد.

بررسی دقیق اظهارات جهرمی

محمدجواد آذری‌جهرمی؛ در مصاحبه‌ای با خبرگزاری دانشجو، صراحتاً نسبت به امنیت واتس‌اپ ابراز تردید کرد. او تأکید داشت که «واتس‌اپ برای حفظ امنیت داخلی نرم‌افزار ضعیف است و حتی پاول دوروف، بنیان‌گذار تلگرام بارها این پیام‌رسان را به سخره گرفته»؛ وزیر سابق ارتباطات کشور، مدعی شد «واتس‌اپ در برابر حملات سایبری مقاومت پایینی دارد و رژیم‌صهیونیستی پیش‌تر از همین بستر برای نفوذ استفاده کرده است.» وزیر سابق ارتباطات، مدعی شد؛ «با یک تماس ساده از طریق واتس‌اپ می‌توان گوشی را هک کرد» که به‌نوعی به وجود حفره‌های امنیتی احتمالی در تماس‌های واتس‌اپ اشاره دارد. جهرمی؛ همچنین خاطرنشان کرد که بنا بر دستورالعمل‌های امنیتی، استفاده از واتس‌اپ برای تبادل اطلاعات محرمانه توسط مسئولان و نظامیان مجاز نیست و این ممنوعیت از گذشته ابلاغ شده؛ از نگاه او، واتس‌اپ تهدید بالقوه امنیتی است و به‌ویژه در شرایط جنگی، هرگونه ساده‌انگاری درباره امنیت آن می‌تواند خطرناک باشد. جهرمی؛ به احتمال سوءاستفاده دولت آمریکا از داده‌های واتس‌اپ نیز اشاره می‌کند. وی می‌گوید واتس‌اپ مدعی است که پیام‌ها را ذخیره نمی‌کند و صرفاً از «اطلاعات سایه» (احتمالاً متادیتا) بهره می‌گیرد؛ هرچند که تاکنون گزارش موثقی مبنی بر نقض این ادعا توسط متا منتشر نشده؛ اما چون واتس‌اپ زیرمجموعه یک شرکت آمریکایی است و طبق قوانین ایالات متحده فعالیت می‌کند، جهرمی؛ تحلیل کرد که شاید تحت قوانین آن کشور، برای جاسوسی به‌کار گرفته شود؛ هرچند که او خود نیز اذعان داشت که شواهدی دال بر چنین سوءاستفاده‌ای وجود ندارد. به‌بیان دیگر، جهرمی؛ نگرانی‌های حاکمیتی درباره سرویس‌های خارجی را یادآور شد؛ نگرانی از اینکه شاید دولت‌های بیگانه در شرایط خاص به داده‌های کاربران دسترسی پیدا کنند؛ حتی اگر هنوز مدرکی در این باره منتشر نشده باشد. آنچه از مجموع اظهارات جهرمی برمی‌آید، ترسیم تصویری تیره‌وتار از امنیت واتس‌اپ است. دیدگاه جهرمی؛ در بخشی از موارد ریشه در واقعیت دارد؛ اما به‌نظر تمام واقعیت را منعکس نمی‌کند.

اظهارات جهرمی را می‌توان بر چهار محور متمرکز دانست: امکان هک‌شدن گوشی با یک تماس ساده واتس‌اپ؛ ضعف نرم‌افزاری واتس‌اپ و مقاومت پایین آن در برابر حملات سایبری؛ استفاده «رژیم‌صهیونیستی» از واتس‌اپ برای جاسوسی؛ انتقاد مکرر پاول دورف؛ مدیرعامل تلگرام از واتس‌اپ؛ برای آنکه به صحت‌وسقم هریک از این موارد پی ببریم، باید آن‌ها را زیر ذره‌بین قرار دهیم.

هک با «تماس ساده»؛ آسیب‌پذیری موقت، نه یک ضعف دائمی

ادعای هک‌شدن گوشی هوشمند تنها با یک تماس واتس‌اپ، به رویداد امنیتی واقعی و جدی در سال ۲۰۱۹ اشاره دارد. در ماه مه آن سال، یک آسیب‌پذیری بسیار خطرناک از نوع «حمله‌ی بدون کلیک» (Zero-Click) در واتس‌اپ کشف شد که به مهاجم اجازه می‌داد، بدون نیاز به هیچ‌گونه تعاملی از سوی قربانی، مانند کلیک روی یک لینک یا پاسخ به یک تماس، بدافزار جاسوسی را روی دستگاه او نصب کند. این حمله با سوءاستفاده از یک باگ در فرآیند مدیریت تماس‌های صوتی واتس‌اپ، بدافزاری مانند پگاسوس را تزریق می‌کرد که توسط شرکت اسرائیلی NSO Group به دولت‌ها فروخته می‌شود. واتس‌اپ بعدها تأیید کرد که حمله Zero-Click سال ۲۰۱۹ به نفوذ بدافزار به ۱۴۰۰ دستگاه منجر شد و برای همین، شرکت مادر (فیسبوک/متا) فوراً علیه NSO در دادگاه اقامه دعوی کرد گزارش آزمایشگاه سیتیزن‌لب نیز نشان داد که این حفره امنیتی به پگاسوس اجازه می‌داد دوربین و میکروفون گوشی را مخفیانه فعال کند و به پیام‌ها، ایمیل‌ها و حتی موقعیت مکانی کاربر دسترسی یابد. تیم امنیتی واتس‌اپ به‌سرعت حفره را پیدا کرد و در عرض چند روز آن را هم روی سرورها، هم در به‌روزرسانی‌های نرم‌افزاری برطرف کرد. به‌همین دلیل، آسیب‌پذیری واتس‌اپ یک مشکل موقت بود، نه ضعفی دایمی در طراحی آن که به‌سرعت مدیریت و حل شد. در واقع، بیان این حقیقت بدون اشاره به زمینه زمانی آن، تصویری نادرست از وضعیت امنیتی فعلی واتس‌اپ ارائه می‌دهد. رویکرد جهرمی؛ تفاوت اساسی بین یک نقص موقت و یک ضعف دایمی در طراحی نرم‌افزار را نادیده می‌گیرد و به‌جای اطلاع‌رسانی دقیق، روی ترساندن مردم تمرکز می‌کند.

قدرت در برابر تهدید؛ فراتر از تصور عمومی

ادعای «ضعف نرم‌افزاری داخلی» واتس‌اپ ساده‌سازی بیش از حد گمراه‌کننده‌ای است. امنیت هسته واتس‌اپ بر پایه پروتکل سیگنال بنا شده که در صنعت رمزنگاری به‌عنوان استاندارد طلایی شناخته می‌شود. این پروتکل، رمزنگاری سرتاسری (E2EE) را برای تمام پیام‌ها، عکس‌ها، ویدئوها و تماس‌ها به‌صورت پیش‌فرض فعال می‌کند؛ بدین‌مفهوم که محتوای پیام‌ها از زمان ارسال تا زمان دریافت، رمزنگاری‌شده باقی می‌ماند و حتی خود واتس‌اپ نیز نمی‌تواند به آن دسترسی پیدا کند. پروتکل به‌کاررفته در واتس‌اپ از مکانیزم‌های پیشرفته‌ای مانند الگوریتم Double Ratchet نیز استفاده می‌کند که برای هر پیام یک کلید رمزنگاری جدید تولید می‌کند و تضمین می‌کند که حتی اگر یک کلید در آینده به خطر بیفتد، پیام‌های قبلی همچنان امن باقی خواهند ماند. با وجود زیرساخت ایمن واتس‌اپ، تهدید واقعی برای کاربران اغلب از طریق حملاتی است که رمزنگاری را دور می‌زنند، نه با شکستن آن؛ حملاتی مانند مهندسی اجتماعی، فیشینگ (ارسال لینک‌های مخرب) و جابه‌جایی سیم‌کارت (SIM Swapping) به‌جای نفوذ به نرم‌افزار، از خطاهای انسانی یا نقاط ضعف در سیستم‌عامل دستگاه بهره‌برداری می‌کنند؛ به‌عنوان مثال، یک هکر می‌تواند با فریب کاربر برای ارسال کد تأیید، حساب واتس‌اپ او را در اختیار بگیرد. بنابراین، ادعای «ضعف نرم‌افزار داخلی» در واتس‌اپ، تفاوت میان یک آسیب‌پذیری فنی موقت و یک نقص در زیرساخت رمزنگاری را نادیده می‌گیرد. در حقیقت، واتس‌اپ یک بستر امن با یک پروتکل رمزنگاری قوی است؛ اما امنیت واتس‌اپ نمی‌تواند از کاربر در برابر خطای انسانی یا از سیستم‌عامل در برابر حملات بسیار پیچیده دولتی محافظت کند.

جاسوسی دولتی؛ ابزار، نه پلتفرم

اظهارنظر درباره استفاده یک «رژیم» از واتس‌اپ برای جاسوسی، در واقعیت ریشه دارد؛ اما ابزار جاسوسی نه خود واتس‌اپ؛ بلکه بدافزار پگاسوس بوده؛ این بدافزار که به‌صورت انحصاری به دولت‌ها فروخته می‌شود، برای هدف قرار دادن فعالان حقوق بشر و روزنامه‌نگاران در سراسر جهان استفاده شده؛ بدافزار پگاسوس از آسیب‌پذیری‌های موقتی مانند حفره‌ی امنیتی سال ۲۰۱۹ واتس‌اپ برای نفوذ به دستگاه‌ها استفاده کرده است. موضع واتس‌اپ در قبال درخواست‌های دولتی نیز تفاوت‌های کلیدی و فاحشی را نشان می‌دهد. این شرکت یک تیم تخصصی به‌نام Law Enforcement Response Team (LERT) دارد که هر درخواست دولتی را به‌صورت موردی بررسی می‌کند تا از قانونی‌بودن آن اطمینان حاصل کند. به‌دلیل وجود رمزنگاری سرتاسری، واتس‌اپ به‌صراحت اعلام کرده است که «نمی‌تواند محتوای پیام‌های کاربران خود را در پاسخ به درخواست‌های دولتی ارائه دهد»؛ اما در پاسخ به حکم قانونی معتبر، می‌تواند فراداده‌ها (metadata) مانند اطلاعات حساب، تاریخ آخرین بازدید، آدرس IP و سوابق تراکنش را ارائه کند. این تمایز حیاتی است و نشان می‌دهد که جاسوسی در چنین مواردی از طریق دور زدن و سوءاستفاده از پروتکل‌های امنیتی صورت گرفته است، نه از طریق همکاری واتس‌اپ. واتس‌اپ در سال ۲۰۲۰ حتی از شرکت NSO Group به دلیل سوءاستفاده از پلتفرم خود شکایت کرد و در نهایت نیز برنده دعوای حقوقی خود با NSO شد.

رقابت تجاری؛ انتقادات دوروف در برابر واقعیت تلگرام

ادعای وزیر سابق ارتباطات، مبنی بر تمسخر واتس‌اپ توسط پاول دورف؛ مدیرعامل تلگرام، کاملاً دقیق است؛ دوروف به‌طور علنی واتس‌اپ را «تقلید ارزان» تلگرام خوانده و ادعا کرده که این برنامه، «درهای پشتی» دارد. اظهارات دوروف بخشی از رقابت تجاری آشکار میان تلگرام و واتس‌اپ به‌حساب می‌آید. در ادامه به تفاوت واتس‌اپ با دو پیام‌رسان بزرگ رقیب هم می‌پردازیم.

واتس‌اپ در میان پیام‌رسان‌ها

بررسی دقیق مدل امنیتی خود تلگرام، تصویری پیچیده‌تر را نشان می‌دهد؛ درحالی که واتس‌اپ رمزنگاری سرتاسری را به‌صورت پیش‌فرض برای تمام چت‌ها و تماس‌ها فعال کرده، تلگرام این قابلیت را تنها به «چت‌های محرمانه» (Secret Chats) محدود می‌کند؛ بنابراین اکثر کاربران تلگرام در چت‌های عادی و گروهی خود، از لایه‌ی حیاتی امنیتی محروم هستند و پیام‌هایشان روی سرورهای تلگرام، رمزنگاری‌نشده ذخیره می‌شوند. سیگنال به‌دلیل مدل غیرانتفاعی، جمع‌آوری حداقل داده‌ها و متن‌باز بودن کامل، اغلب به‌عنوان امن‌ترین پیام‌رسان برای حریم‌خصوصی در نظر گرفته می‌شود. این برنامه برخلاف واتس‌اپ، فراداده‌ها را محافظت می‌کند و از طریق قابلیتی به‌نام Sealed Sender، اطلاعاتی مانند زمان و گیرنده پیام را مخفی نگه می‌دارد. همچنین، سیگنال امکانات بیشتری برای سفارشی‌سازی تنظیمات حریم خصوصی، مانند قابلیت Call Relay برای مخفی‌کردن آدرس IP کاربران در طول تماس، ارائه می‌دهد که واتس‌اپ فاقد آن است. واتس‌اپ با وجود استفاده از پروتکل رمزنگاری قوی، به‌دلیل جمع‌آوری فراداده و وابستگی به شرکت، نگرانی‌هایی را ایجاد می‌کند. در مقابل، تلگرام با وجود انتقادهای شدید به رقبای خود، به دلیل عدم فعال‌سازی پیش‌فرض رمزنگاری سرتاسری و خصوصی بودن کد سرور، در رتبه‌ی پایین‌تری از نظر امنیت قرار می‌گیرد. در نهایت، انتخاب پیام‌رسان به مدل تهدیدات و سطح حساسیت اطلاعاتی هر فرد بستگی دارد.

مسئولیت امنیت دیجیتال با ماست

تحلیل جامع اظهارات وزیر سابق ارتباطات، نشان می‌دهد که ادعاهای او درحالی که ریشه در رخدادهای واقعی دارند، تصویر ناقصی از امنیت واتس‌اپ ارائه می‌دهند. این روایت، تفاوت حیاتی میان یک آسیب‌پذیری موقت در نرم‌افزار و یک ضعف بنیادین در زیرساخت رمزنگاری را نادیده می‌گیرد و به‌جای آن، از حقایق گزینشی برای خلق یک روایت مشخص استفاده می‌کند. واتس‌اپ بستری امن با پروتکل رمزنگاری قوی است؛ اما این امنیت نمی‌تواند از کاربر در برابر خطای انسانی یا از سیستم‌عامل در برابر حملات بسیار پیچیده‌ی دولتی محافظت کند. برای کاربران عادی، به‌روزرسانی منظم برنامه، فعال‌کردن تدابیر امنیتی مانند تأیید هویت دو مرحله‌ای و هوشیاری در برابر کلاهبرداری‌ها و لینک‌های مشکوک، مهم‌ترین اقدامات امنیتی هستند. در سوی دیگر، هیچ تردیدی وجود ندارد که سازمان‌ها نباید از نرم‌افزار چت عمومی برای انتقال اطلاعات مهم استفاده کنند. در نهایت، در فضای مجازی امروز، مسئولیت اصلی امنیت دیجیتال بر دوش خود کاربران است.

منبع: زومیت

نمونه ارتقایافته ماهواره کوثر رونمایی شد

نمونه ارتقایافته ماهواره کوثر با حضور رئیس سازمان فضایی ایران رونمایی شد. به گزارش مناقصه‌مزایده به نقل از خبرگزاری صداوسیما، ۱۵ آبان سال گذشته ماهواره کوثر(۱) و هدهد با پرتابگر روسی سایوز به فضا پرتاب شد و کمتر از یک سال ساخت و آزمون‌های نهایی نمونه دوم یا ارتقایافته کوثر به پایان رسید و در صف پرتاب قرار گرفت. وزن این ماهواره با متعلقات آن ۵۰ کیلوگرم است که در مدار ۵۰۰ کیلومتری خورشید آهنگ قرار خواهد گرفت و تا ماه‌های آینده از طریق پرتابگر روسی سایوز پرتاب می‌شود. مأموریت این ماهواره تلفیقی از مأموریت‌های ماهواره کوثر(۱) و هدهد خواهد بود که سنجش از دور و اینترنت‌اشیاء است و کاربرد آن در بحث کشاورزی دقیق و نقشه‌برداری است. این سومین ماهواره ساخت بخش‌خصوصی است که براساس تفاهم‌نامه میان شرکت دانش‌بنیان امید فضا و سازمان فضایی ایران ساخته شده است. حسین فراهانی؛ مدیر عامل شرکت دانش‌بنیان امیدفضا، گفت: تلاش کردیم برخی ایرادات ماهواره کوثر را در این نمونه ارتقایافته برطرف کنیم و تلاش ما برای ساخت ماهواره‌های بعدی ادامه دارد.

ورود ایران به عرصه عملیاتی فناوری کوانتوم؛ تکمیل زیرساخت‌ها تا ۲سال آینده!

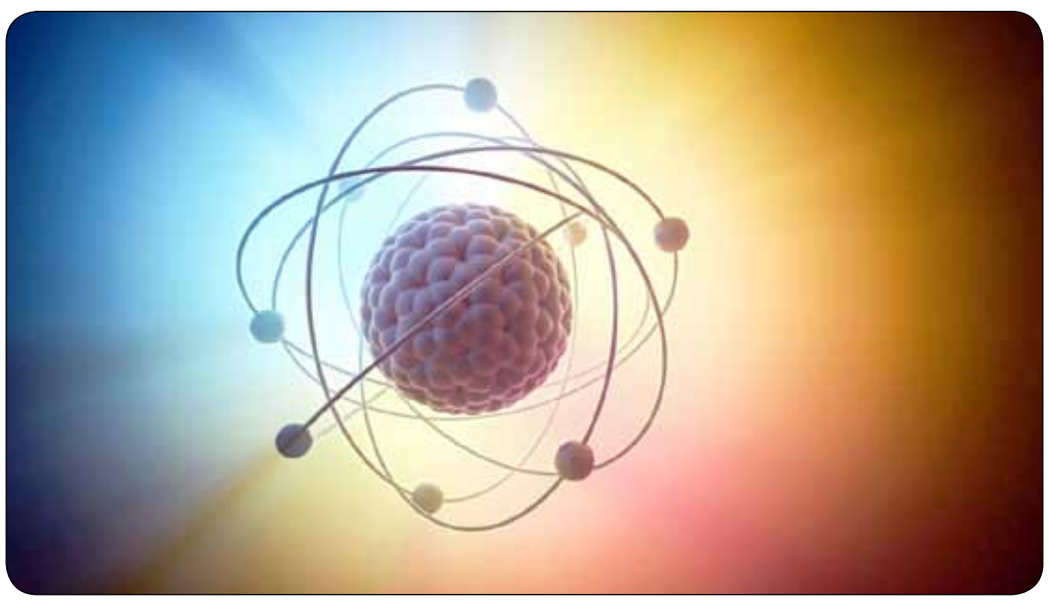

سرمایه‌گذاری‌های قابل‌توجهی در حوزه زیرساخت‌های کوانتومی انجام شده، اما برای تکمیل این زیرساخت‌ها باید تا یک یا دو سال آینده منتظر بمانیم. وحید جان‌نثاری؛ سرپرست دبیری ستاد توسعه اقتصاد دانش‌بنیان کوانتوم، لیزر و فوتونیک معاونت علمی، در گفتگو با مهر، درباره چشم‌انداز حوزه کوانتوم در ایران، گفت: با توجه به سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های انجام شده در معاونت علمی ریاست جمهوری و ستاد، سندی برای چشم‌انداز ۱۰ ساله حوزه کوانتوم تدوین شده است که جایگاه ایران را در رتبه‌بندی جهانی مشخص می‌کند. این سند با هدف قرار گرفتن ایران در جمع کشورهای پیشرو در فناوری کوانتومی و افزایش سرمایه‌گذاری تا ۵۰ میلیون دلار در سه سال آینده تدوین شده است. سرپرست دبیری ستاد توسعه اقتصاد دانش‌بنیان کوانتوم، لیزر و فوتونیک، افزود: با وجود محدودیت در منابع مالی، تعداد مقالات علمی ایران در حوزه نظری کوانتوم نسبت به حجم سرمایه‌گذاری انجام‌شده قابل‌توجه است به‌طوری که در حال‌حاضر، ایران در زمینه انتشار مقالات علمی در حوزه فناوری کوانتوم رتبه‌ای حدود بیستم جهان دارد، البته این آمار بیشتر مربوط به مقالات تئوریک و علمی است و در بخش کارهای تجربی هنوز جایگاه مناسبی نداریم. هدف‌گذاری سند رسیدن به جایگاه پانزدهم است. وی ادامه داد: برای بررسی وضعیت فناوری‌های مختلف کوانتومی نمی‌توان به صورت کلی و بدون تفکیک عمل کرد، چرا که هر فناوری جایگاه متفاوتی دارد. به‌عنوان مثال، چین در فناوری ارتباطات کوانتومی با اختلاف پیشتاز است، اما در برخی فناوری‌های دیگر وضعیت متفاوت است. سرپرست دبیر ستاد توسعه اقتصاد دانش‌بنیان کوانتوم، لیزر و فوتونیک درخصوص سرمایه‌گذاری‌ها نیز، بیان کرد: سرمایه‌گذاری‌های قابل‌توجهی در حوزه زیرساخت‌های کوانتومی انجام شده، اما برای تکمیل این زیرساخت‌ها باید تا یک یا دو سال آینده منتظر بمانیم. همکاری میان نهادهای مختلف در قالب شورای راهبری در حال انجام است و تفاهم‌نامه‌هایی در این زمینه به زودی به امضاء می‌رسد. وی با اشاره به مقایسه سرمایه‌گذاری ایران با کشورهای پیشرو در جهان گفت: کشورهای آمریکا، چین و برخی کشورهای اروپایی با میلیاردها دلار سرمایه‌گذاری در این حوزه فعالیت می‌کنند. سرمایه‌گذاری ایران به هیچ‌وجه در سطح این کشورها نیست و به همین دلیل نمی‌توان انتظار داشت جایگاه بالایی در رتبه‌بندی جهانی داشته باشیم. جان‌نثاری؛ تأکید کرد که توسعه زیرساخت‌های فناوری کوانتومی در ایران ادامه دارد و برنامه‌ریزی‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها به صورت جدی دنبال می‌شود. سرپرست دبیری ستاد توسعه اقتصاد دانش‌بنیان کوانتوم، لیزر و فوتونیک، همچنین درباره وضعیت کلی حوزه فناوری کوانتومی، توضیح داد: این حوزه شامل سه شاخه اصلی محاسبات و رایانش کوانتومی، ارتباطات کوانتومی و حسگر هاست. در هر یک از این شاخه‌ها، سطح بلوغ علوم و فناوری در دنیا و ایران متفاوت است؛ به‌طوری که برخی از حسگرهای کوانتومی در سطح جهانی به مرحله تجاری‌سازی با گرید۹ رسیده‌اند، در حالی که برخی دیگر از فناوری‌ها همچنان در مرحله تحقیق و توسعه قرار دارند. او درباره اهمیت تحقیق و توسعه، اظهار داشت: از آنجایی که بسیاری از فناوری‌های کوانتومی هنوز به مرحله کاربردی نرسیده‌اند، پژوهش‌های نظری از اهمیت بالایی برخوردارند. خوشبختانه ایران نیز مانند بسیاری از کشورهای پیشرو، از سال ۱۳۹۰ فعالیت‌های نظری در این حوزه را آغاز کرده و امروز در جایگاه مناسبی قرار دارد. جان‌نثاری؛ همچنین، خاطرنشان کرد: مجموع سرمایه‌گذاری جهانی در بخش دولتی در فناوری‌های کوانتومی حدود ۵۶ تا ۵۷ میلیارد دلار بوده که عمدتاً از سوی دولت‌ها تأمین شده است. در کنار آن، شرکت‌های بزرگ خصوصی مانند گوگل و IBM نیز سرمایه‌گذاری‌های کلانی در این حوزه انجام داده‌اند. در چنین شرایطی، با سرمایه‌گذاری چند ۱۰ میلیون دلاری نمی‌توان به سرعت به جایگاه مطلوبی در حوزه تجربی دست یافت. وی در پایان گفت: با این حال، ایران به‌تازگی وارد فاز تجربی شده و تلاش دارد با تکیه بر توانمندی‌های موجود در بخش نظری، پیشرفت‌های سریعی در حوزه‌های عملیاتی به‌ویژه در زمینه حسگرها و ارتباطات کوانتومی رقم بزند.

یکشنبه‌ها با:

مجموعه حقوق تطبیقی پیمانکاری

● اثر: هیأت تحریریه مؤسسه حقوق احداث
● تحت الگوی استراتژیست حمید حسین‌زاده

نکاتی برای کارفرمایان به‌منظور اجتناب از موارد ادّعا و اختلافات در احداث

این، نخستین پست در یک دنبالهٔ دو بخشی است که بهترین رویّه‌های عملی را به‌منظور اجتناب از موارد ادّعا و اختلافات در پروژه‌های احداث، به بحث می‌گذارد. این پست، توصیه‌هایی برای کارفرمایان ارائه می‌نماید، مادامی که دوّمین پست، راهنمایی برای پیمانکاران را پیشنهاد می‌کند. هر دو پست، از [کتاب] «چرایی رخداد موارد ادّعای و چگونگی جلوگیری از آن‌ها»، نوشتهٔ ریچارد جِی لانگ تلخیص شده‌اند[1].

درعین‌حال که به یک پروژهٔ احداث باید به‌طور ایده‌آل به‌صورت مشارکتی بین کارفرما و پیمانکار نگریسته شود و با آن به مثابه یک تلاش سودمند دوجانبه مبتنی بر اعتماد و خواستِ هر دو طرف [قرارداد] برای إجرای یک پروژهٔ موفّق برخورد گردد، اغلب ارتباطات خصمانه‌ای ایجاد می‌شوند که می‌توانند منجر به [بروز] اختلافات گردند[2]. بهترین راه برای طرفین ذی‌مدخل بمنظور رتق و فتق یک اختلاف (به‌جای اجتنابِ کامل از آن)، [اتّخاذ] راه‌حلّ منصفانهٔ [منجر به تسویه در خصوص] دستور تغییر یا درخواست [طرح] ادّعا است؛ به‌شیوه‌ای به‌موقع، هنگامی که بروز می‌نماید.

نکات زیر، توصیه‌هایی برای کارفرمایان بمنظور اجتناب از اختلافات و موارد ادّعای احداث هستند.

۱- در طرّاحی عجله نکنید، لیکن زمان کافی برای تکمیل، بررّسی، و هم‌آهنگی اسناد طرّاحی (شامل نقشه‌ها و مشخّصات) در اختیار مهندسان قرار دهید، چراکه سپردن بررّسی و/یا هم‌آهنگی مستندات طرّاحی به پیمانکار منجر به هزینه‌های افزایش‌یافته می‌گردد.

۲- در آماده‌سازی اسناد طرّاحی عجله نکنید، چراکه یک مجموعهٔ کامل از طرح‌ها و مشخّصات، که به‌اندازهٔ کافی معرّف محدودهٔ پروژه هستند، شانس [بروز] اختلافات و موارد ادّعای کار اضافی را می‌کاهند.

۳- به‌جای بهره‌مندی از مشخّصات آماده که ممکن است مبهم باشند، اسناد طرّاحی مختصّ پروژه را ایجاد کنید.

۴- رویّه‌های به‌طور شفّاف تعریف‌شدهٔ دستور تغییر، درخواست تمدید زمان و برنامه‌ریزی زمانی را، به اسناد قرارداد، منضَم نمائید.

۵- کاوش‌های زیرسطحی کافی را انجام دهید تا مناقصه‌گران را به‌طور مناسب از شرایط موجود مطّلع سازید تا چنانچه شرایط، از [آنچه] انتظار می‌رفته است بهتر باشد، از پرداخت [مبالغ] اضافی اجتناب کنید یا چنانچه شرایط از [آنچه] انتظار می‌رفته است بدتر باشد، از یک ادّعا برای «شرایط متفاوت کارگاه»، اجتناب نمائید.

۶- مهندس کارگاه ناگزیر است که الزامات قرارداد و [اینکه] در مورد کیفیّت، کمیّت، روش، توالی، فن و رویّه چه برنامه‌ای وجود دارد، بمنظور تشخیص کار یا مصالح معیوب - پیش از اینکه منجر به خرابی و هزینه‌های اضافی گردند- آگاه باشد.

۷- ارتباط برقرار کنید و محیطی خصمانه ایجاد نکنید، در عوض یک نگرش [مبتنی بر] همکاری را ترویج و قرارداد را منصفانه تفسیر کنید، درعین‌حال که اطّلاعات بیشتری را درصورت نیاز درخواست کنید تا به حدّ مکفی درخواست‌های دستور تغییر یا موارد ادّعای پیمانکار را ارزشیابی کنید.

۸- هنگام پاسخ‌گویی به درخواست‌های پیمانکار برای اطّلاعات، توضیحات طرّاحی، و تصویب [اسناد] تسلیمی یا نقشه‌های کارگاهی، بموقع عمل کنید.

۹- پیمانکار را ملزم نمائید تا فایل‌های برنامهٔ زمانی قابل إجرای اصلی را برای برنامهٔ زمانی خطّ مبنا، هر برنامهٔ زمانی تغییر خطّ مبنا، و کلیّهٔ به‌روزرسانی‌های برنامهٔ زمانی تسلیم کند و ملزم کنید تا هر درخواست تمدید زمانی از ناحیهٔ پیمانکار، با برنامه‌های زمانی اثر [دامنه‌دار] زمانی در قالب اصلی همراه باشد، تا ارزشیابی درخواست را تسهیل نماید.

۱۰- تبعات ردّ درخواست‌های تمدید زمانی معتبر را با توجّه به تسریع تحمیلی و هزینه‌های افزایش‌یافتهٔ پروژه، درک کنید.

۱۱- درخواست‌های دستور تغییر را منصفانه ارزشیابی کنید، و چنانچه محدوده و مشخّصات پروژه مبهم هستند، آثار [دامنه‌دار] بر برنامهٔ زمانی و هزینه‌های پیمانکار را، منصفانه ارزشیابی نمائید.

۱۲- رویداد-محور باشید، هنگامی به مشکلات بپردازید، که بروز می‌یابند و مبتنی بر همکاری بمنظور حلّ مشکلات، با پیمانکار کار کنید.

۱۳- به پیمانکار کمک کنید، امّا [او را] هدایت نکنید، زیرا اگر کارفرما کار را مدیریت کند، در قبال هرگونه تأخیر یا تصدیع در طرح پیمانکار، پاسخگو خواهد شد.

۱۴- حین إجراء، کلیّهٔ جنبه‌های تاریخچهٔ پروژه را به‌منظور تسهیل در ارزشیابی رویدادهای پروژه، با اطّلاعات مستندسازی‌شدهٔ کافی - به‌گونه‌ای که یک شخص ثالث ناآشنا با پروژه بتواند بواسطهٔ مطالعهٔ مستندات پروژه، کاملاً با رویدادهای پروژه آشنا شود - مستندسازی کنید.

امید است کارفرمایی که از توصیه‌های فوق تبعیّت می‌کند، نه تنها از اختلافات اجتناب کند، بلکه [انجام] یک پروژهٔ روان‌تر را تسهیل نموده و همکاری را بین طرفین [قرارداد] تقویت می‌کند که [این امر] منتج به حلّ آسان‌تر موارد ادّعا می‌گردد.

پی‌نوشت‌ها:

۱. به [کتابِ] «چرایی رخداد موارد ادّعای و چگونگی جلوگیری از آن‌ها»، نوشتهٔ ریچارد جِی لانگ (Virtualbookworm.com Publishing, Inc., 2021) فصل ۱۸: راهنمایی‌های کارفرما و پیمانکار، صفحات ۲۷۵-۲۸۰ از ۳۰۳ رجوع کنید.

۲. به [کتابِ] «چرایی رخداد موارد ادّعای و چگونگی جلوگیری از آن‌ها»، نوشتهٔ ریچارد جِی لانگ (Virtualbookworm.com Publishing, Inc., 2021) پیشگفتار، صفحهٔ ۱۷ از ۲۷ رجوع کنید.

https://cscmlaw.com/accd/

سال چهارم – شماره پنجم و ششم
پاییز و زمستان ۱۳۹۷

قسمت آخر

مبانی حقوقی مسئولیت شهرداری در جبران خسارات وارده به شهروندان

کاظم اژدری اجیرلو
دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق خصوصی

همانگونه که قبلاً گفته شد، مبنای مسئولیت مدنی در نظام حقوقی ایران، تقصیر است. منتها برای تعیین مبنای مسئولیت مدنی در موارد و عناوین خاص و استثنایی، قوانین خاص بررسی می‌شود.

اصل ۱۷۱ قانون اساسی به صراحت مسؤولیت مدنی دولت را مورد پذیرش قرار داده و مقرر می‌دارد: «هرگاه در اثر تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم یا در تطبیق حکم بر مورد خاص ضرر مادی یا معنوی متوجه کسی گردد در صورت تقصیر، مقصر طبق موازین اسلامی ضامن است و در غیر این صورت خسارت به وسیله دولت جبران میگردد و در هر حال از متهم اعاده حیثیت میگردد روشن است که مقصود از دولت در اصل مذکور، مفهوم عام آنست که دربردارنده قوای سه‌گانه مجریه مقننه و قضاییه و در حقیقت همه نهادهای رسمی و عمومی کشور است نه به مفهوم خاص آن که به معنای قوه مجریه و نه به معنای اخص آن که مشعر بر هیئت دولت است. طبق ماده یک قانون مسئولیت مدنی کارمندان دولت و شهرداری‌ها و مؤسسات وابسته به آن‌ها که به مناسبت انجام وظیفه عمداً یا در نتیجه بی احتیاطی خساراتی به اشخاص وارد نمایند شخصاً مسئول جبران خسارت وارده می‌باشند ولی هرگاه خسارات وارده مستند به عمل آنان نبوده و مربوط به نقص وسایل ادارات و یا مؤسسات مزبور باشد. در این صورت جبران خسارت برعهده اداره یا مؤسسه مربوطه است. ولی در مورد اعمال حاکمیت دولت هرگاه اقداماتی که بر حسب ضرورت برای تأمین منافع اجتماعی طبق قانون به عمل آید و موجب ضرر دیگری شود دولت مجبور به پرداخت خسارات نخواهد بود.

ماده ۱۱ قانون مسئولیت مدنی به عنوان مبنای مسئولیت مدنی اشخاص حقوق عمومی (شهرداری) بیان می‌دارد کارمندان دولت و شهرداری‌ها و مؤسسات وابسته به آن‌ها که به مناسبت انجام وظیفه عمداً یا در نتیجه بی‌احتیاطی خساراتی به اشخاص وارد نمایند شخصاً مسئول جبران خسارت وارده می‌باشند، ولی هرگاه خسارات وارده مستند به عمل آنان نبوده و مربوط به نقص وسایل ادارات و یا مؤسسات مزبور باشد در این صورت جبران خسارت برعهده اداره یا مؤسسه مربوطه است ولی در مورد اعمال حاکمیت دولت هرگاه اقداماتی که بر حسب ضرورت برای تأمین منافع اجتماعی طبق قانون به عمل آید و موجب ضرر دیگری شود دولت مجبور به پرداخت خسارات نخواهد بود. اکنون به بررسی و تحلیل ماده مزبور می‌پردازیم هر چند بموجب قانون مسئولیت مدنی اصل جبران خسارت پذیرفته شده، اما احکام خاص رجوع به شهرداری و پرسنل تحت امرش نیازمند بررسی دقیق است که در اینجا با تحلیل ماده ۱۱ قانون مسئولیت مدنی که در دو قسمت موضوع بررسی می‌شود، چنانچه در بخش نخست مقرر شده کارمندان دولت و شهرداری‌ها و مؤسسات وابسته به آن‌ها که به مناسبت انجام وظیفه عمداً یا در نتیجه بی‌احتیاطی خسارتی به اشخاص وارد (می)کنند شخصاً مسئول جبران خسارت وارده هستند. (کمالان (۱۳۸۲) به موجب این مقرره مسئولیت مدنی در اینجا متوجه شخص کارمند شهرداری خواهد بود و شهرداری به عنوان یک مؤسسه عمومی جوابگو نمی‌باشد که البته چنین مقرره‌ای توانایی لازم را جهت حمایت از زیان‌دیده ندارد زیرا چه بسا زیان هنگفت ناشی از اقدام کارمند به واسطه اعسار او غیر قابل جبران باقی بماند. لذا ذکر این نکته لازم است که اثبات تقصیر کارمند نیز به دلالت عبارت «عمداً یا در نتیجه بی‌احتیاطی امری ضروری است. بنابراین در مواردی که پرسنل شهرداری به مناسبت انجام وظیفه مرتکب فعل زیانباری میشوند به عنوان مثال به واسطه بی‌احتیاطی در امر رانندگی با وسایل نقلیه متعلق به شهرداری منجر به ایراد خسارت جانی و مالی به شهروندان می‌گردد. راننده مزبور مسئولیت جبران ضرر خواهد بود و موضوع ربطی به شهرداری نخواهد داشت با توجه به مواد قانونی و نظریات فوق الذکر به نظر می‌رسد که بتوان نقص وسائل ادارات و مؤسسات را در زمره مصادیقی از تقصیر شمرد و قانونگذار نیز در بخشدوم از ماده ۱۱ قانون مسئولیت مدنی ۱۳۳۹ در مقام بیان مصداق بارز تقصیر کارمندان دولت و شهرداری‌ها و مؤسسات وابسته به آن‌ها بوده است و این بیان در مقام انحصار نبوده است. با توجه به این نظریه می‌توان گفت که ماده ۱۱ از قانون مزبور چه در بخش اول و چه در بخش دوم مبنای مسئولیت شهرداری‌ها را مبتنی بر نظریه تقصیر می‌داند با این تفاوت که در قسم اول از ماده مزبور تقصیر شخصیت حقوقی (کارکنان و کارمندان صفایی و رحیمی ۱۳۹۳، ص ۱۵۱) و در قسم دوم تقصیر شخصیت حقوقی خود شهرداری مورد نظر بوده است. همان‌طور که گفته شد دولت در مورد اعمال حاکمیت از مسئولیت مصون است. در واقع عقیده حقوقدانان بر این بود که ماده ۱۱ قانون سال ۱۳۲۹ از یک نظریه سنتی تبعیت می‌کند. که سال‌هاست در حقوق کشورهای پیشرفته جایی ندارد. از همین‌رو در تاریخ ۳ اسفندماه سال ۱۳۸۲ لایحه مسئولیت مدنی مؤسسات عمومی در ۸ ماده و ۴ تبصره به مجلس ارائه شد. در این لایحه تقسیم‌بندی حاکمیتی و تصدی برای اعمال دولت وجود ندارد. در واقع این لایحه با رویکرد به سند چشم‌انداز توسعه کشور تنظیم شد که در آن مسئولیت افراد در قبال عملکردشان نقش اساسی دارد. در قانون ایران موضوع مسئولیت مدنی تحت عنوان اتلاف و تسبیب ضمن مواد ۳۲۸ تا ۳۳۵ بیان شده است. در ماده ۳۲۸ در اتلاف آمده است هر کس مال غیر را تلف کند ضامن آن است و باید مثل یا قیمت آن را بدهد اعم از این که از روی عمد تلف کرده باشد یا بدون عمد و اعم از اینکه عین باشد یا منفعت و اگر آن را ناقص یا معیوب کند ضامن نقص قیمت آن مال است. و در ماده ۳۳۱ در تسبیب آمده است هر کس سبب تلف مالی بشود باید مثل یا قیمت آن را بدهد و اگر سبب نقص یا عیب آن شده است باید از عهده نقص قیمت آن براید. در ماده ۳۳۵ مربوط به مسئولیت مدنی ناشی از تصادم وسیله نقلیه موتوری آمده است: در صورت تصادم بین دو کشتی یا دو قطار راه آهن یا دو اتومبیل و امثال آن‌ها مسئولیت متوجه طرفین خواهد بود که تصادم در نتیجه عمد یا مسامحه او حاصل شده باشد و اگر طرفین تقصیر یا مسامحه کرده باشند هر دو مسئول خواهند بود. برخی از حقوق دانان با دقت نظر در ماده ۳۲۸ قانون مدنی که عامل زیان را به هر حال خواه در ایجاد خسارت تعهد داشته یا نداشته باشد، ضامن و مسئول جبران خسارت می‌داند. (امامی ۱۳۳۵: ۲۶۲) گفتنی است که حجر مسئول اصلی جبران خسارت در صورت تمکن مالی وی مانع پرداخت نمی‌شود. بلکه در این صورت ولی یا قیم محجور از اموال او خسارت زیان‌دیده را جبران می‌کند (قاسم‌زاده، ۱۳۸۷: ص ۱۶۵). طبق ماده ۱۲۱۶ ق.م. هرگاه صغیر یا مجنون یا غیررشید باعث ضرر شود ضامن است مفاد ماده ۷ ق.م.م در مورد مسئولیت پدر و مادر نسبت به خسارتی که کودک تحت حضانت او به دیگران می‌زند تعارضی با ماده ۱۲۱۶ ندارد. زیان‌دیده می‌تواند از هر دو ضامن برای جبران خسارت خود استفاده کند و در مورد شهر نیز شهروند باید از مدیران شهرداری چنین طلبی داشته باشند. در صورت تقصیر مدیریت شهرداری در جبران خسارات وارده به شهروندان ضمان او بر مسئولیت است و اقامه دعوا بر او مشروط بر این است که مدیریت استطاعت جبران تمام یا قسمتی از زیان وارده را نداشته باشد و تنها درباره همین تقدم مشروط است که می‌توان گفت ماده ۱۲۱۶ به تخصیص برخورده است پس در صورتی که صغیر باعث ضرر غیر شود خود ضامن و مسئول جبران خسارت است و جبران ضرر و زیان ناشی از جرم در دادگاه به‌عهده شخص متهم صغیر است و محکوم به مالی از اموال خود او استیفا خواهد شد (کاتوزیان ۱۳۸۸، ص ۷۳۰) زیرا فلسفه حجر محجور حمایت در جهت پیشگیری از ورود ضرر به او است ولی در صورتی که محجوری به دیگری زیان وارد نماید. نمی‌توان حق زیان‌دیده را به بهانه حجر محجور تضییع نمود (باریکلو، ۱۳۸۷: ۱۸۶). آنچه به نظر می‌رسد در حقوق ایران به دستور ماده ۱۲۱۶ قانون مدنی در صورتی که صغیر غیر ممیز موجب اتلاف و نقص و عیب مال غیر شود مسئول جبران زیان وارده طبق ماده ۳۲۸ ق. م. خواهد بود زیرا ماده(۱) ق.م.م. که عمد و بی‌احتیاطی را شرط مسئولیت مدنی قرار داده منصرف از زیان وارده به وسیله اتلاف است ولی در موارد دیگر صغیر غیرممیز مسئولیت ندارد زیرا دارای قوه تمیز نمی‌باشد. نتیجتا ماده (۱) ق.م.م. اطلاق ماده ۱۲۱۶ را تخصیص می‌دهد. در نظریه تقصیر ملاک مسئولیت مدنی قوه تمیز است و چنانچه جنون به درجه‌ای باشد که مجنون فاقد قوه تمیز باشد مانند صغیر غیر ممیز است و فقط در مورد اتلاف و نقص و عیب مسئول میباشد و در موارد دیگر مسئولیت ندارد. اما کسی که نیمه دیوانه یا مست است چنانچه موجب زیان دیگری شود مسئول جبران آن خواهد بود. می‌توان بر آن شد که صغیر غیرممیز و مجنون نه فقط ضامن در مورد اتلاف و نقص و عیب مال غیر می‌باشند، بلکه مانند شخص رشید عاقل مسئول جبران کلیه خسارات وارده از ناحیه خود خواهند بود زیرا ماده ۱۲۱۶ ق. م. مطلق است و ماده(۱) ق.م.م با قید آنکه عمل باید عمدی یا در نتیجه بی‌احتیاطی باشد تا ایجاد مسئولیت نماید منصرف از مجنون و صغیر غیر ممیز است بنابراین قانون مسئولیت مدنی ماده ۱۲۱۶ ق.م را نسخ نکرده و تخصیص هم نداده است. آنچه در مسئولیت مدنی صغیر غیر ممیز و مجنون در بالا گفته شد در صورتی است که کسی نگهداری و مواظبت آنان را قانونا یا بر حسب قرارداد عهده دار نباشد و با هرگاه کسی عهده‌دار است. در نگهداری و مواظبت از آنان تقصیر ننموده باشد و الا طبق ماده ۷ ق.م.م. کسی که نگهداری و مواظبت مجنون و صغیر غیرممیز را عهده‌دار است چنانکه در نگهداری و مواظبت آنان تقصیر نموده باشند مسئول جبران خسارت وارده از ناحیه آنان خواهد بود. ولی صغیر ممیز و مجنونی که دارای قوه تمیز می‌باشند اگر چه مواظبت و نگهداری آنان را دیگری به‌عهده داشته باشد. نسبت به افعال خود طبق قاعده عمومی مسئول و ضامن جبران زیان وارده میباشند زیرا با دارا بودن قوه تمیز نمی‌توان نگاهدارنده و مواظبت‌کننده را مسئول افعال زیان‌آور دانست (امامی، ۱۳۹۱: ۷۰۲).

به نظر نگارنده نباید اشخاصی را که فاقد قوه تمیز هستند بر عکس خسارت مالی مسئول خسارت معنوی دانست، چون در ایراد خسارت معنوی عمد و انگیزه عامل زیان نقش اساسی را در مجازات او دارد چون یکی از اهداف گرفتن خسارات معنوی از شخص تنبیه اوست و چطور می‌توان شخصی را که مجنون است و فاقد قوه تمیز می‌باشد متوجه این امر کرد و از تنبیه او نتیجه گرفت چون او خوب و بد کار خود را تشخیص نمی‌دهد.

نتیجه

در واقع حقوق شهروندی آمیخته‌ای است از وظایف و مسئولیت‌های شهروندان در قبال یکدیگر شهر و دولت یا قوای حاکم و مملکت و همچنین حقوق و امتیازاتی که وظیفه تأمین آن حقوق برعهده مدیران شهری شهرداری دولت یا به‌طور کلی قوای حاکم میباشد. در بررسی مبانی توجیهی جهت مسئولیت مدنی شهرداری با عنایت به پذیرش نظام مبتنی بر تقصیر در حقوق موضوعه ما علاوه بر نظریه تقصیر نمی‌توان از نظریه‌های بدون تقصیر غافل ماند. جبران خسارات در قالب نظریه تقصیر قابل توجیه نیست. لذا جهت بی‌جبران نماندن زیان و تحقق هدف مسئولیت مدنی باید به این نظریات توجه نمود. تقصیر مورد نظر در مسئولیت مدنی شهرداری تقصیر به معنای امروزین بوده که در مورد شهرداری عنوان تقصیر اداری به خود می‌گیرد جهت تحقق مسئولیت مدنی وجود ارکانی چون زیان فعل زیانبار رابطه سببیت و در نظام حقوقی ما غالبا تقصیر لازم می‌باشد در خصوص زیان، ورود زیان‌های جمعی به افراد نامحصور به نظر تصور مسئولیت مدنی برای شهرداری را دشوار می‌نماید. فعل زیان‌بار هم می‌بایست همزمان با انجام وظیفه اداری و مرتبط با آن باشد تا قابلیت انتساب به شهرداری را داشته باشد. تقصیر هم در مسئولیت مدنی شهرداری توصیفی جداگانه دارد هر کس خسارتی به دیگری وارد نماید باید آن را جبران کند و فرقی نمی‌کند که واردکننده زیان شخص حقیقی باشد یا شخص حقوقی طبق ماده ۱۱ قانون مسئولیت مدنی اگر کارمندان شهرداری عمداً یا در نتیجه بی‌احتیاطی خسارتی وارد کنند شخصاً مسؤل هستند. ولی اگر خسارت مربوط به نقص وسایل ادارات و مؤسسات باشد جبران خسارت به‌عهده اداره یا مؤسسه است ولی در مورد اعمال حاکمیت دولت دولت مجبور به پرداخت خسارت نخواهد بود شهرداری دارای یک سری وظایفی است که ممکن در حین اجرای این وظایف موجب ورود خسارت به معابر عمومی‌شود چنانچه عوامل مختلفی در وقوع خسارت دخالت داشته باشند که یک یا چند عامل مستند به اقدامات شهرداری باشند. به هر صورت ضروریست طی بررسی رابطه علت و معلولی و رابطه سببیت بین هر یک از عوامل مزبور در وقوع حادثه و بروز خسارت و همچنین میزان تأثیر هر یک از عوامل در ایجاد خسارت نسبت به تعیین سبب و مسبب براساس قواعد و مقررات فقهی و قانونی در باب اتلاو تسبیب و اجتماع اسباب اقدام نموده که در این رابطه چنانچه شهرداری در وقوع هر یک از حوادث و ایجاد خسارات خواهد بود و در صورت تساوی اثر همگی عوامل ایجاد حادثه شهرداری و سایر عوامل مطابق قاعده مشترکاً و به نحو مساوی عهده‌دار ترمیم و جبران خسارت وارده خواهد بود. جبران خسارت توسط شهرداری به صورت ترمیم معبر آسیب‌دیده و بازگرداندن آن به صورت اول و مهیا کردن آن برای استفاده عموم است و پرداخت خسارت نقدی فقط در صورت قطع درختان به نهاد ذی نفع می‌باشد.

منابع

■ ابوالحمد، عبدالحمید، ۱۳۷۵ مسئولیت مدنی دولت، چاپ شده در مجموعه مقالات مندرج در کتاب تحولات حقوق خصوصی انتشارات دانشگاه تهران، چاپ سوم
■ امامی، حسن ۱۳۳۵ حقوق مدنی چاپ ۲ دانشگاه تهران
■ امیری قائم مقامی ع. ۱۳۸۵ حقوق تعهدات وقایع حقوقی چاپ ۳ تهران: نشر میزان
■ انصاری ولی‌ا... ؛کلیات حقوق اداری، تهران، میزان، ۱۳۷۴، چاپ اول
■ باریکلو، علیرضا، ۱۳۸۷ حقوق مدنی (۱) اشخاص و حمایت‌های حقوقی آن چاپ ۳ تهران: انتشارات مجد.
■ حرفی هادی ۱۳۹۱، تبیین مسئولیت مدنی شهرداری و شهرداران در حقوق ایران بانگاهی بر حقوق کامن‌لا، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

سهم ۱۲ درصدی ناوگان حمل‌ونقل جاده‌ای از قاچاق سوخت

رئیس سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای، درباره اظهارات مدیرعامل شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، مبنی بر اینکه منشأ ۵۰ درصد قاچاق سوخت کشور بخش حمل‌ونقل است، گفت: طبق آخرین آماری که از سوی ستاد مبارزه با قاچاق کالا اعلام شده با در نظر گرفتن کل میزان قاچاق سوخت کشور، کمتر از ۱۲ درصد آن مربوط به حمل‌ونقل جاده‌ای است. به گزارش ایلنا، رضا اکبری؛ با اشاره به اقدامات سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای برای جلوگیری از قاچاق سوخت در ناوگان حمل‌ونقل جاده‌ای، گفت: در سال‌های گذشته سامانه‌های بسیاری را توسعه دادیم که این عدد کمتر از ۱۲ درصد قاچاق سوخت را بتوانیم کاهش دهیم. از جمله اینکه با توسعه این سامانه‌ها صورت‌وضعیت صوری را کشف کردیم و با شناسایی صورت‌وضعیت‌های صوری در سامانه‌ها، توانستیم در تخصیص سوخت به ناوگان صرفه‌جویی کنیم. معاون وزیر راه‌وشهرسازی، گفت: همچنین کارت سوخت ناوگانی که دارای بیمه نبودند، حذف شد و این اقدامات سازمان باعث صرفه‌جویی قابل توجهی شده است. اکبری؛ درباره آخرین وضعیت سامانه سپهتن برای جلوگیری از قاچاق سوخت، افزود: در حال حاضر با گزارش‌های مستند سازمان راهداری حمل‌ونقل جاده‌ای و وزارت نفت که تأیید شده، دیگر از سمانه سپهتن، آن انتظاری که روز اول وجود داشت مبنی بر اینکه بتواند کل حجم قابل توجهی از قاچاق سوخت را شناسایی و جلوگیری کند، مطرح نیست اما همچنان ما منتظر اقدام شورای اقتصاد هستیم که جلسه اصلاحیه مصوب سپهتن را برگزار و تکلیف ما را با این پروژه یکسره کند. رئیس سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای، درباره کارکرد سامانه سپهتن، اظهار داشت: کارکرد سامانه سپهتن این بوده که پیمایش دقیق ناوگان کامیونی و باری کشور را اندازه گیری کند. تخصیص سوخت ناوگان براساس پیمایش است و پیمایش براساس اسناد حمل صورت می‌گیرد و اگر اسناد حمل صوری باشد، این پیمایش هم انجام نمی‌شود اما سوخت آن را دریافت می‌کند.

اصلاح قانون نظام‌مهندسی ساختمان در مراحل پایانی

مدیرکل دفتر توسعه مهندسی ساختمان، با بیان اینکه اصلاحات قانون نظام‌مهندسی ساختمان در مراحل پایانی بررسی در مجلس است، تصریح کرد: این قانون بیش از ۱۱ سال در انتظار اصلاح قرار دارد. به گزارش مناقصه‌مزایده، لهون اسدی؛ با اشاره به اصلاح قانون نظام‌مهندسی ساختمان و مراحل انجام آن، گفت: قانون نظام‌مهندسی ساختمان بیش از ۱۱ سال است که در دستور اصلاح قرار دارد. اما به دلیل برخی اختلاف‌نظرها میان دولت و مجلس (لایحه دولت در برابر طرح مجلس) هیچگاه به سرانجام نرسیده بود. وی افزود: در دوره جدید، رویکرد تغییر کرده و دولت از طرح مجلس استقبال کرده و حتی در فرآیند بررسی و تکمیل آن همکاری داشته است. مدیرکل دفتر توسعه مهندسی ساختمان، ادامه داد: اصلاحات پیشنهادی عمدتاً بر پایه آسیب‌شناسی اجرای قانون موجود تنظیم شده و مهم‌ترین محورهای آن شامل؛ واقعی‌سازی خدمات مهندسی، بازنگری در شرایط عضویت در سازمان نظام‌مهندسی، تغییر در ساختار ارکان سازمان، نحوه انتخاب و صدور احکام، رفع تعارض منافع در انتخاب بازرسان و شوراهای انتظامی، تعیین تکلیف شفاف منابع درآمدی سازمان‌های نظام‌مهندسی، اصلاح نحوه تشکیل و اداره مجامع استان‌ها و تعیین دقیق تعداد و شرایط اعضاست. به گفته وی، همچنین در اصلاحات جدید، اشکالات قانون قبلی که پیش‌تر در آیین‌نامه‌ها اصلاح شده اما بعضاً با ابطال دیوان عدالت اداری روبه‌رو شده بود نیز، برطرف شده است. مدیرکل دفتر توسعه مهندسی ساختمان، تصریح کرد: براساس برنامه کمیسیون عمران مجلس، بررسی این اصلاحات در مراحل پایانی است. انتظار می‌رود تا پایان شهریورماه، این طرح در کمیسیون نهایی شده و سپس در صحن مجلس مطرح شود. وی در خصوص اینکه آیا در فرآیند تدوین، جامعه حرفه‌ای و صاحب‌نظران مشارکت داشته‌اند و پیش‌نویس آن انتشار عمومی یافته است یا خیر؟ گفت: در فرآیند تدوین، تمام ذی‌نفعان از جمله نظام‌مهندسی و تشکل‌های حرفه‌ای مشارکت داشته‌اند. با این حال، متن نهایی تنها پس از تصویب کمیسیون و ورود به صحن علنی مجلس منتشر خواهد شد.

سهم سنگین مسکن در سبد هزینه خانوارها

یک کارشناس حوزه اقتصاد مسکن، با هشدار در مورد رشد ۴۲ درصدی سهم مسکن در سبد هزینه‌ای خانوار، از رسیدن این سهم به ۷۰ درصد در کلانشهر تهران خبر داد. به گزارش باشگاه خبرنگاران‌جوان، فرشید ایلاتی؛ در مورد سهم سنگین هزینه مسکن در زندگی خانوارها، افزود: براساس اعلام مرکز آمار، میانگین سهم مسکن در سبد هزینه‌ای خانوارهای شهری و روستایی کشور، رشد ۴۲ درصدی داشته است که این عدد در کلانشهرها متفاوت است؛ به‌طوری که هزینه مسکن بعضی از خانوارها در تهران به ۷۰ درصد درآمد آن‌ها رسیده است و در این میان، مواردی هم وجود دارند که یکی از سرپرستان خانوار مجبور است ۱۰۰ درصد درآمد خود را برای تأمین مسکن صرف کند که همین موضوع باعث می‌شود تا اجرای کامل قانون جهش تولید مسکن و برنامه هفتم توسعه ضرورت پیدا کند. ایلاتی؛ با بیان اینکه حدود هفت‌میلیون‌ونیم خانوار مستأجر در کشور متقاضی مسکن حمایتی هستند، افزود: اگر از این هفت‌میلیون‌ونیم خانوار، ۷۰ درصدشان واجد شرایط مسکن حمایتی باشند حدود چهارمیلیون خانوار می‌شود که هدف‌گذاری قانون جهش مسکن همین عدد است، ولی میزان تحقق آن با اهداف قانونی فاصله زیادی دارد. این کارشناس حوزه مسکن، گفت: واگذاری زمین و تأمین تسهیلات بانکی از مهم‌ترین ابزار دولت برای اجرای موفق طرح‌های مسکن است و دولت زمین‌های مساعد و مرغوبی در اختیار دارد ولی بخشی از اراضی واگذارشده خارج از محدوده شهری و زیرساخت‌های لازم هستند که هزینه آماده‌سازی بالایی دارند. ایلاتی؛ با بیان اینکه سازمان ملی زمین و مسکن نیز ۱.۸ میلیون هکتار زمین در محدوده و حریم شهرها دارد که حدود ۱۰ درصد آن در داخل محدوده‌های شهری قرار دارد، افزود: این میزان می‌تواند در طرح‌های مسکن استفاده شود.

سمت و سوی بازار مسکن از اجرای قانون مالیات بر سوداگری

محمد قره‌داغلی | مناقصه مزایده

پس از ۱۴ سال بحث و بررسی قانون مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی، با هدف کنترل نوسانات قیمت در بازارهای مسکن، خودرو، طلا و ارز/ رمزارز، در هشتم تیرماه ۱۴۰۴ توسط مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۳۱ تیر ۱۴۰۴ به تأیید شورای نگهبان رسید و سرانجام ۲۵ مرداد ۱۴۰۴ توسط رئیس‌جمهور جهت اجرا به دستگاه‌های ذی‌ربط ابلاغ شد. به گزارش مناقصه‌مزایده، مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی که در ادبیات اقتصادی به‌عنوان مالیات بر عایدی سرمایه شناخته می‌شود، نوعی مالیات بر درآمد است که بر سود حاصل از فروش دارایی‌های سرمایه‌ای اعمال می‌گردد. برخلاف مالیات بر ثروت (که بر مالکیت سالانه دارایی وضع می‌شود و در ایران اجرا نمی‌شود)، این مالیات تنها در زمان فروش دارایی و براساس تفاوت قیمت خرید و فروش محاسبه می‌شود. هدف این قانون مهار سوداگری در بازارهای غیرمولد از جمله مسکن، خودرو، طلا و ارز است. این قانون می‌خواهد با مالیات‌ستانی از کاربران غیرحرفه‌ای، انگیزه فعالیت‌های سوداگرانه را کاهش دهد و باعث هدایت سرمایه به سمت تولید و فعالیت‌های مولد شود. مصطفی طاهری؛ عضو کمیسیون جهش تولید مسکن، درباره قانون مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی، می‌گوید: این قانون عملاً نگاه درآمدی ندارد و شامل بسیاری از مردم نمی‌شود. اجرای قانون کاملاً سامانه‌ای و بر پایه سامانه مؤدیان است، بدون دخالت ممیز. دفاتر اسناد رسمی برای املاک، پلیس برای خودرو، و صرافی‌ها برای طلا/ارز/رمزارز موظف به ثبت الکترونیکی هستند. حساب‌های تجاری و غیرتجاری جدا می‌شوند، و واریزهای مشکوک به حساب‌های غیرتجاری مشمول جریمه می‌شود. بانک‌مرکزی و سازمان ثبت اسناد موظف به تکمیل پایگاه‌های اطلاعاتی هستند. اما اقتصاددانان، قانون، مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی را تنها یک شعار می‌دانند و معتقدند؛ این قانون، سوداگری مخرب را هدف قرار نداده است چرا که سوداگری غیرمخرب، نیاز اقتصاد است و آنانی که به سوداگری مخرب می‌پردازند، دُم به تله نمی‌دهند و می‌دانند چگونه عمل کنند که در نهایت مالیات نپردازند. همچنین برخی از کارشناسان معتقدند؛ وضع این مالیات در بستر اقتصاد پرنوسان ایران، بدون درنظر گرفتن سازوکارهای دقیق، نه‌تنها ممکن است بی‌اثر باشد، ممکن است باعث ایجاد رانت‌های جدید، افزایش نارضایتی عمومی و کاهش عرضه مسکن شود. رضا گلپور؛ تحلیلگر بازار املاک، می‌گوید: ممکن است بسیاری از مالکان ترجیح بدهند به جای فروش، خانه را نگه دارند تا مشمول مالیات نشوند؛ در نتیجه، بازار با کمبود عرضه مواجه و قیمت‌ها دوباره افزایش می‌یابد. در این باره مهدی موحدی؛ سخنگوی سازمان امور مالیاتی کشور، با تشریح ابعاد قانون مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی، گفت: این پایه مالیاتی در بیش از ۱۲۰ کشور جهان وجود دارد و اقتصاد ایران نیز به‌شدت نیازمند چنین ابزاری است تا جریان نقدینگی از فعالیت‌های نامولد به سمت فعالیت‌های مولد هدایت شود. وی با اشاره به اینکه قانون مذکور دارای دو بخش مهم است، تصریح کرد: بخش نخست آن صرفاً به فراهم‌سازی زیرساخت‌ها و بستر اجرایی می‌پردازد. قانون‌گذار ۲۰ ماه فرصت داده است تا سازمان امور مالیاتی و دستگاه‌هایی مانند بانک‌مرکزی، قوه‌قضاییه و نیروی انتظامی این زیرساخت‌ها را مستقر کنند تا اجرای قانون به شکل کامل و شفاف انجام شود. موحدی؛ با رد نگرانی‌ها نسبت به فشار بر اقشار متوسط و پایین جامعه، افزود: طبق آمار رسمی، ۵۰ درصد خانوارهای ایرانی اساساً ملکی ندارند و از شمول این قانون خارج‌اند. همچنین هر فرد بالای ۱۸ سال می‌تواند یک واحد مسکونی برای مصرف شخصی خود داشته باشد که معاف از مالیات است. سرپرست خانوار نیز امکان نگهداری دو مسکن را دارد؛ بنابراین یک خانواده چهار نفره می‌تواند مجموعاً تا پنج واحد مسکونی در اختیار داشته باشد، بدون آنکه مشمول مالیات شود. وی ادامه داد: در حوزه خودرو نیز هر فرد بالای ۱۸ سال می‌تواند یک خودرو داشته باشد و سرپرست خانوار نیز هنگام تبدیل خودروی خود به‌احسن، از معافیت برخوردار خواهد بود. هدف اصلی ما مقابله با افرادی است که ده‌ها ملک یا خودرو را خریداری کرده و با معاملات مکرر باعث شوک قیمتی در بازار می‌شوند. سخنگوی سازمان امور مالیاتی، درباره انتقادها پیرامون اثر تورم بر محاسبه مالیات، توضیح داد: تعدیل تورمی در محاسبات لحاظ خواهد شد. همان‌طور که برای افزایش حقوق کارمندان و سایر شاخص‌های اقتصادی از فرمول مشخصی استفاده می‌شود، در این قانون نیز اثر تورم کسر خواهد شد تا سود واقعی افراد مبنای مالیات قرار گیرد. همچنین علی مدنی‌زاده؛ وزیر اقتصاد، با اعلام اینکه که بسترهای اجرایی این قانون از قبل در سازمان امور مالیاتی آماده شده و پس از تصویب آیین‌نامه‌های مربوطه در دولت به مرحله اجرا درمی‌آید، گفت: این قانون که فعالیت‌های سوداگری و دلالی را هدف قرار داده، به‌گونه‌ای تنظیم شده تا ۹۰ درصد خانوارها از آن معاف باشند. سقف مجاز خرید و فروش دو ملک + دو خودرو در سال نیز برای سرپرست خانوارها لحاظ شده است. نرخ این مالیات نیز مشابه الگوی جهانی حداکثر یک درصد تعیین شده است.

سرپرست دفتر تجاری‌سازی و امور تشکل‌های وزارت راه مطرح کرد

هدف‌گذاری ۴۰ میلیون تُنی ترانزیت تا پایان برنامه هفتم پیشرفت

سرپرست دفتر تجاری‌سازی و امور تشکل‌های وزارت راه‌وشهرسازی، با اشاره به عبور حدود ۲۰ میلیون تن ترانزیت از قلمروی ایران در سال گذشته و هدف‌گذاری ۴۰ میلیون تنی ترانزیت تا پایان برنامه هفتم پیشرفت، گفت: پیش‌بینی شده که حدود ۷۰ درصد این مقدار از طریق جاده و ۳۰ درصد از مسیر ریلی انجام شود. به گزارش مناقصه‌مزایده به نقل از وزارت راه‌وشهرسازی، جعفر جمیلی سرپرست دفتر تجاری‌سازی و امور تشکل‌های وزارت راه‌وشهرسازی با اشاره به سابقه تاریخی مسیرهای تجاری در منطقه، اظهار داشت: ریشه بسیاری از کریدورهای عبوری فعلی به جاده‌های باستانی بازمی‌گردد که طی هزاران سال تمدن‌های شرق و غرب را به یکدیگر متصل می‌کردند. سرپرست دفتر تجاری‌سازی و امور تشکل‌های وزارت راه‌وشهرسازی تأکید کرد: اکنون نیز مسیرهای طراحی‌شده در داخل کشور در راستای همان شبکه‌های تاریخی است که حالا در قالب ابتکارات نوینی چون کمربند-جاده (BRI) از سوی چین دنبال می‌شود. سرپرست دفتر تجاری‌سازی وزارت راه‌وشهرسازی، گفت: در سال گذشته، نزدیک به ۲۰ میلیون تن بار ترانزیتی از قلمرو ایران عبور کرده است که حدود ۸۸ درصد آن سهم حمل‌ونقل جاده‌ای و ۱۲ درصد آن سهم ریلی بوده است. او افزود: بخش عمده این ترانزیت، مربوط به فرآورده‌های نفتی از اقلیم کردستان عراق به سمت بنادر جنوبی ایران بوده که به کشورهای حوزه خلیج‌فارس صادر می‌شوند. همچنین بخشی از ترانزیت نیز از مسیر بندرعباس به افغانستان و برخی از مرزهای شمال غربی به شمال‌شرقی کشور انجام شده است. جمیلی؛ با اشاره به اهداف سند برنامه هفتم پیشرفت، تصریح کرد: در این سند، تحقق ۴۰ میلیون تن ترانزیت سالانه تا سال ۱۴۰۷ پیش‌بینی شده که حدود ۷۰ درصد آن باید از طریق جاده و ۳۰ درصد از مسیر ریلی انجام شود. در سال نخست برنامه (۱۴۰۳) به عدد ۲۰ میلیون تن دست یافتیم. تحقق کامل هدف، نیازمند توسعه و تکمیل زیرساخت‌های جاده‌ای و ریلی، تسهیل تردد در پایانه‌های مرزی و هوشمندسازی فرآیندهای تجاری است. وی با اشاره به چالش‌های ژئوپلیتیکی در مسیرهای دریایی مانند تنگه‌هرمز، باب‌المندب و کانال سوئز، گفت: این تهدیدات باعث شده کشورها به‌سمت استفاده از کریدورهای زمینی گرایش پیدا کنند. او افزود: هرچند حدود ۸۰ درصد تجارت جهانی از طریق دریا انجام می‌شود، اما مسیرهای جایگزین زمینی به‌ویژه پس از جنگ روسیه و اوکراین اهمیت بیشتری یافته‌اند. جمیلی؛ به نقش دیپلماسی اقتصادی و حضور فعال ایران در گفتگوهای منطقه‌ای اشاره کرد و گفت: سفر رئیس‌جمهور به ارمنستان و بلاروس که از اعضای اتحادیه اقتصادی اوراسیاست، در همین راستا انجام شده است. ایران با استفاده از مسیرهای مرزی چون جلفا و نخجوان، می‌تواند اتصال راهبردی خود را با ارمنستان و روسیه تقویت کند. به‌ویژه در شرایطی که مسیر ریلی رشت-آستارا هنوز به بهره‌برداری کامل نرسیده است. سرپرست دفتر تجاری‌سازی و امور تشکل‌های وزارت راه‌وشهرسازی با بیان اینکه تنها یک درصد از تجارت ۹۰۰ میلیون تنی روسیه از طریق دریای خزر انجام می‌شود، گفت: این عدد نشان می‌دهد سرمایه‌گذاری مؤثری برای استفاده از ظرفیت‌های ترانزیتی دریای خزر انجام نشده است. در حالی که کشورهای قفقاز و آسیای‌میانه، مسیرهای شرقی دریای خزر را فعال کرده‌اند، ایران تاکنون در جذب سهم خود از تجارت این مسیر موفق عمل نکرده است. جمیلی؛ افزود: بخشی از بارهای صادراتی هند و روسیه که می‌توانست از مسیر ایران عبور کند، به‌دلیل عوامل بازدارنده پیش‌روی تجار، بازرگانان و شرکت‌های حمل‌ونقلی از جمله تحریم‌های عمدتاً در حوزه خطوط کشتیرانی، مبادلات ارزی و پوشش‌های بیمه‌ای، باعث استفاده از سایر مسیرها حتی با زمان سفر طولانی‌تر و هزینه‌های بالاتر می‌شوند. وی گفت: ایران در کریدورهای متعددی مشارکت دارد که امکان اتصال ریلی و جاده‌ای بین شرق و غرب یا شمال و جنوب را فراهم می‌کنند. تقویت این مسیرها، نیازمند هماهنگی چندجانبه، جذب سرمایه خارجی و رفع موانع تجاری و بانکی است. جمیلی؛ همچنین از تشکیل ستاد ملی ترانزیت براساس ماده ۵۷ قانون برنامه هفتم توسعه خبر داد و گفت: دبیرخانه این ستاد در وزارت راه مستقر و فعال شده است و جلسات آن فعلاً در سطح دبیر ستاد و نمایندگان دستگاه‌های عضو برگزار شده است. پیش‌نویس سند ملی ترانزیت با مشارکت این دستگاه‌ها تهیه و آماده طرح در جلسه اصلی ستاد است. سرپرست دفتر تجاری‌سازی و امور تشکل‌های وزارت راه‌وشهرسازی، در پایان تأکید کرد: وزارت راه‌وشهرسازی از تجربیات و دانش اساتید دانشگاه در تدوین پروژه‌ها استفاده می‌کند. مطالعات جامع حمل‌ونقل کشور در حوزه‌های ریلی و جاده‌ای با مشارکت دانشگاه‌های معتبر داخلی انجام شده است.

کمرنگ شدن جذابیت خرید خودرو برای سرمایه‌گذاری در بازار

مهدی قره‌داغلی | مناقصه

بازار خودرو در ماه‌های اخیر با تغییرات قابل توجه و شرایط غیرقابل پیش‌بینی روبه‌رو بوده است. با وجود افزایش نرخ دلار و انتظارها برای رشد قیمت خودرو، قیمت‌ها در بازار حتی کاهش یافته یا حداقل در سطح ثابتی باقی مانده است. در گذشته، بسیاری از معاملات خودرو با انگیزه سرمایه‌گذاری انجام می‌شد؛ به این معنا که افراد خودرو را خریداری می‌کردند تا در کوتاه‌مدت از افزایش قیمت سود ببرند، اما با کاهش این شکاف و کاهش جذابیت سرمایه‌گذاری، خرید خودرو بیشتر جنبه مصرفی پیدا کرده و همین امر حجم تقاضای واقعی را کاهش داده است. به گزارش مناقصه‌مزایده، در نتیجه، اکنون تنها تقاضای موجود مربوط به مصرف‌کنندگان واقعی است که برای رفع نیاز روزمره خود یا جایگزینی خودروهای فرسوده اقدام می‌کنند و حجم این تقاضا بسیار محدود است. نوسانات نرخ ارز، عدم ثبات اقتصادی و پیش‌بینی‌های نامطمئن از آینده باعث شده است خریداران با احتیاط عمل کنند و فروشندگان نیز از کاهش قیمت‌ها خودداری کنند، این چرخه باعث شده است معاملات متوقف شود و فضای بازار به‌سمت رکود کامل پیش رود. به همین جهت خودرو دیگر کالای سرمایه‌ای جذاب برای سرمایه‌گذاری نبوده و تقاضای محدود مصرف‌کننده واقعی نیز به‌دلیل قیمت‌های بالا و نامطمئن بودن شرایط، کاهش یافته است و به نظر می‌رسد شرایط تا زمانی که اقتصاد به ثبات نسبی نرسد به همین منوال بماند. در این باره، عماد جعفری؛ کارشناس بازار خودرو، با اشاره به اینکه وضعیت کنونی بازار خودرو در حقیقت، بازار واقعی خودرو است که تنها توسط مصرف‌کنندگان واقعی هدایت می‌شود، گفت: دیگر خرید خودرو به منظور سرمایه‌گذاری و سود بردن از افزایش قیمت‌ها در آینده، کمرنگ شده است. جعفری؛ درباره روند قیمت خودرو در روزهای اخیر و پیش‌بینی وضعیت این بازار در روزهای آینده، اظهار کرد: نکته‌ای که باید به آن توجه داشت این است که در شرایط کنونی، با وجود نوسانات ارزی و تغییرات در سیاست‌های واردات، بازار خودرو هیچگونه تحولی را تجربه نکرده است. وی ادامه داد: چه قیمت ارز کاهش یابد و چه واردات محدود یا آزاد شود، به‌طور کلی بازار خودرو تکان نمی‌خورد و به نظر می‌رسد که هیچ‌گاه نیز شاهد تحولی اساسی در آن نباشیم. در حقیقت، این بازار به سوی مصرف‌گرایی حرکت می‌کند. دیگر خرید خودرو به منظور سرمایه‌گذاری و سود بردن از افزایش قیمت‌ها در آینده، کمرنگ شده است. کارشناس بازار خودرو، افزود: به‌طور مثال، در سال ۱۴۰۴، پس از گذشت شش ماه از سال و با عدم ثبت سفارش خودرو، قیمت‌ها در بازار همچنان بدون تغییر و عمدتاً روبه کاهش بوده‌اند. حتی با وجود افزایش قیمت ارز، باز هم شاهد رشد قیمت خودرو نبوده‌ایم. زیرا قیمت خودرو در بازار، تابع عرضه و تقاضاست. وقتی که به بازار نگاه می‌کنیم، متوجه می‌شویم که دیگر مشتریانی برای خرید وجود ندارند و حتی اگر یک خودرو در تعداد بالا آگهی شود، فروشندگان مجبورند برای جذب مشتری، قیمت‌ها را پایین بیاورند. دیگر از قیمت‌های نجومی خبری نیست. جعفری؛ ادامه داد: به‌عنوان مثال، خودروی بنز مدل c class که ابتدا با قیمت ۲۵میلیارد تومان عرضه شده بود، اکنون با قیمت ۱۰ میلیارد تومان به فروش می‌رسد، اما هنوز کسی خریداری نمی‌کند. به همین دلیل، دیگر تفاوتی ندارد که برند خودرو چه باشد، تقاضا برای آن بسیار کم است. این وضعیت شبیه به زمانی است که مردم صف می‌کشیدند تا در سامانه ثبت‌نام خودرو ثبت‌نام کنند، اما اکنون هیچ‌کس تمایل به خرید نشان نمی‌دهد. حتی در مورد بازار واردات خودرو نیز شاهد این تغییرات بوده‌ایم. چه زمانی که واردات خودرو به مدت شش ماه متوقف شد و چه زمانی که برخی اعلام کردند تعرفه‌ها باید ۱۰۰ درصد افزایش یابد، هیچ‌کدام نتوانسته‌اند بر قیمت‌ها تأثیر بگذارند.

تخفیف عوارض آزادراهی برای رانندگان پر تردد و ناوگان حمل و نقل عمومی چقدر است؟

مدیرکل دفتر امور آزادراه سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای، گفت: تخفیف ۲۰ و ۵۰ درصدی عوارض آزادراهی برای ناوگان حمل‌ونقل عمومی و همچنین تخفیف عوارض برای ساکنان محدوده آزادراهی و رانندگان پُرتردد در آزادراه‌ها اعمال می‌شود. مجید صباغ‌زاده؛ در گفتگو با ایسنا، درباره اینکه عوارض آزادراه‌ها چگونه محاسبه می‌شود؟ اظهار کرد: برای تعیین عوارض آزادراه‌ها کارگروهی وجود دارد که هزینه‌های ناشی از نگهداری و بهسازی آزادراه‌ها را حساب می‌کند و به عدد و رقمی می‌رسند که بتواند کفاف هزینه‌های جاری آزادراه‌ها را بدهد. وی افزود: براساس بررسی‌های انجام شده، عوارض آزادراه‌ها فراتر از عددی است که تعیین می‌شود و آنچه در بخش دولتی و مشارکتی دریافت می‌شود با واقعیت فاصله زیادی دارد، اما از آن طرف امکان افزایش عوارض نیز وجود ندارد و الزامات و شوراهایی وجود دارد که سعی می‌کنند این اعداد را کنترل و به واقعیت نزدیک کنند. مدیرکل دفتر امور آزادراه‌ها، در پاسخ به اینکه آیا برای خودروهایی که مجبورند روزانه از آزادراه‌ها تردد کنند، تخفیفاتی در نظر گرفته می‌شود یا خیر؟ گفت: برای افرادی که در محدوده آزادراهی ساکن هستند یا به هر دلیلی مجبورند از آن مسیر تردد کنند، تخفیفاتی وجود دارد. یک تخفیف برای ناوگان حمل‌ونقل عمومی است؛ یعنی برای وسایل نقلیه که مشمول ناوگان حمل‌ونقل عمومی می‌شوند برای تردد در آزادراه‌ها ۲۰ درصد تخفیف در نظر گرفته می‌شود. در آزادراه‌های مشارکتی اگر وسایل حمل‌ونقل عمومی بیش از ۴۰ مرتبه تردد داشته باشند، مشمول ۵۰ درصد تخفیف عوارض نیز می‌شوند. وی همچنین عنوان کرد: برای کسانی که در محدوده آزادراه‌ها ساکن هستند و با خودرو تردد بسیاری دارند، اگر آزادراه دولتی باشد و بیش از ۲۰ مرتبه در ماه تردد داشته باشند، ۱۵ درصد تخفیف، اگر بیش از ۴۰ مرتبه تردد داشته باشند، ۳۰ درصد تخفیف در نظر گرفته می‌شود. در آزادراه‌های مشارکتی نیز اگر خودرویی بیش از ۴۰ مرتبه تردد داشته باشد ۳۰ درصد تخفیف داده می‌شود. یعنی اگر عوارض آزادراهی ۱۰ هزار تومان باشد و شخصی در آن محدوده در ماه ۲۰ مرتبه تردد کند ۱۵۰۰ تومان تخفیف می‌گیرد و اگر بیش از ۴۰ مرتبه تردد داشته باشد، ۳۰۰۰ تومان تخفیف دریافت می‌کند. صباغ‌زاده؛ در پاسخ به اینکه این تخفیفات به چه صورت اعمال می‌شود و آیا اعمال تخفیفات به صورت آنلاین و برخط است؟ گفت: همه ترددها ثبت می‌شود و سیستم، اطلاعات همه کسانی که از آزادراه‌ها تردد می‌کنند را ثبت می‌کند. اگر شماره پلاک چندین بار تکرار شود این تخفیف خود به خود برای راننده در نظر گرفته می‌شود. وی در پایان، گفت: زمانی می‌توان آزادراه ساخت و از آن عوارض دریافت کرد که در مجاورت آن یک راه عامه وجود داشته باشد. در کنار تمام آزادراه‌هایی که ساخته می‌شود یک راه عامه بدون عوارض وجود دارد. بنابراین اگر کسی می‌خواهد از آزادراه استفاده کند باید عوارض آن را بپردازد ولی اگر کسی نمی‌خواهد از آن استفاده کند قاعدتا دولت شرایط را برای آن فراهم کرده که از جاده عادی تردد کند.

بانک‌مرکزی و وزارت صمت موظف به اجرای آیین‌نامه جدید واردات خودرو شدند

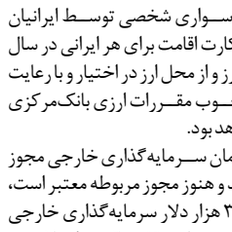

آیین‌نامه اجرایی واردات خودرو در سال ۱۴۰۴، با تأکید بر واردات خودروهای برقی و هیبریدی و الزام به رعایت استانداردهای زیست‌محیطی و ایمنی، از سوی هیئت وزیران ابلاغ شد. به گزارش مناقصه‌مزایده، بخشنامه اصلاح آیین‌نامه اجرایی بند «ر» تبصره(۱) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور (موضوع واردات انواع خودرو) ابلاغ شد. در اصلاحیه آیین‌نامه اجرایی واردات خودرو آمده است:

خودرو برقی - بنزینی (هیبریدی) شامل:

۱-۹- خودروی برقی- بنزینی (هیبریدی) پلاگین پی‌اچ‌ای‌وی انواع خودروی سواری با هر دو موتور پیستونی درون‌سوز حرفه‌ای احتراقی و موتور برقی به‌عنوان نیروی محرکه که قابلیت تغذیه (شارژ) از طریق اتصال به منابع خارجی برق را دارند.

۲-۹- خودروی بردافزا ای‌آر‌ای‌وی انواع خودروی سواری دارای موتور برقی به‌عنوان نیروی محرکه خودرو و موتور احتراقی صرفاً به منظور تغذیه شارژ باتری بوده و در این آیین‌نامه جزء خودروی برقی محسوب می‌شود.

ماده ۲ -از زمان ابلاغ این آیین‌نامه هرگونه تخصیص ارز برای واردات خودرو از محل بند (ر) تبصره (۱) قانون براساس مفاد این آیین‌نامه صورت می‌گیرد، مجوز واردات خودرو از طریق سازوکار رتبه‌بندی رقابتی ظرف ۱۰روز پس از ابلاغ این آیین‌نامه با لحاظ شاخص‌هایی از قبیل بهای پایه وارداتی خدمات پس از فروش نمایندگی سابقه واردات خودرو و رضایت‌مندی مشتری توسط وزارت صمت ابلاغ می‌شود.

تبصره ۱- واردات خودروی سواری شخصی توسط ایرانیان ساکن خارج از کشور دارای کارت اقامت برای هر ایرانی در سال ۱۴۰۴ یک خودرو بدون انتقال ارز و از محل ارز در اختیار و با رعایت مقررات این آیین‌نامه در چارچوب مقررات ارزی بانک‌مرکزی راجع به منشأ ارز امکان‌پذیر خواهد بود.

تبصره۲-افرادی که از سازمان سرمایه‌گذاری خارجی مجوز سرمایه‌گذاری دریافت کرده‌اند و هنوز مجوز مربوطه معتبر است، مجاز می‌باشند تا به‌ازای هر ۳۰۰ هزار دلار سرمایه‌گذاری خارجی در کشور یک خودروی خارجی نو تا سقف ۲۰ هزار دلار و در چارچوب مفاد این آیین‌نامه وارد کشور نمایند.

ماده ۳ -بانک‌مرکزی مکلف است ظرف ۱۰ روز پس از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه نسبت به اعلام میزان ارز قابل تخصیص ماهانه از ابتدای سال برای این آیین‌نامه در چارچوب بودجه ارزی وزارت صمت به وزارت صمت و سازمان اقدام و مطابق آن هر هفته از ارز تخصیصی به مصارف حوزه تولید و تجارت کشور را متناسب با تعداد خودرو در هر ردیف جدول موضوع تبصره (۱) ماده (۵) این آیین‌نامه برای مصارف ذکر شده تخصیص ارز نماید.

تبصره ۱- تأمین ارز موضوع این آیین‌نامه صرفاً در اجرای مفاد بند (ر) تبصره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ صورت می‌گیرد.

تبصره ۲- ثبت‌سفارش صرفاً بر ورود خودرو به کشور جهت ترخیص خودرو از گمرک، فاقد اعتبار است.

تبصره ۳- تخلیه خودرو بدون ثبت سفارش در گمرکات کشور ممنوع است.

ماده ۴- شرایط فنی واردات خودرو موضوع این آیین‌نامه به شرح زیر می‌باشد:

۱- خودرو باید دارای استانداردهای پایه‌ای نظیر شاسی، سال ساخت خودرو در سامانه شناسایی خودرو (وایناکد، VIN) زمان ورود به کشور کمتر از پنج سال باشد.

۲- خودرو باید دارای استانداردهای ایمنی و محیط‌زیستی براساس استانداردهای مورد تأیید سازمان ملی استاندارد ایران و سازمان حفاظت محیط‌زیست و دارای گواهی‌های معتبر باشد.

الف- خودروهای دارای موتور بنزینی باید دارای استاندارد آلایندگی یورو۶ یا بالاتر باشند.

ب- خودروهای دارای موتور دیزلی باید دارای استاندارد آلایندگی یورو۶ (دی‌وی‌اس، DVS) یا بالاتر باشند.

۳- خودرو باید دارای گواهی اصالت تأییدشده توسط شرکت مادر یا نماینده رسمی آن باشد.

۴- خودرو باید دارای گواهی اصالت تأییدشده توسط شرکت‌های بازرسی بین‌المللی مورد تأیید سازمان ملی استاندارد ایران و سازمان حمایت از مصرف‌کننده باشد.

۵- خودرو باید دارای گارانتی معتبر (وارانتی) باشد.

۶- خودرو باید دارای نمایندگی خدمات پس از فروش در ایران باشد.

تبصره ۴- خودروهای وارداتی باید تمامی استانداردهای موردنیاز مصوب کمیته تطبیق استانداردهای خودرویی کشور را رعایت کنند. سازمان ملی استاندارد ایران موظف است براساس استانداردهای روز اتحادیه اروپا، مقررات ملی و دستورالعمل‌های مصوب، این آیین‌نامه را اجرا و نظارت نماید.

۱۵ شهریور ماه؛ اتمام محدودیت برق در صنایع سیمان

هر ساله قطعی برنامه‌ریزی شده برق برای صنایع بزرگ از اوایل خردادماه کلید می‌خورد، اما امسال به خاطر شدت در ناترازی‌های انرژی، یک ماه زودتر از سال گذشته آغاز شد و زخمی بر پیکر صنعت سیمان و به‌تبع سایر صنایع وابسته بود. براساس اعلام انجمن صنفی صنعت سیمان، امسال کارخانه‌های سیمان با قطعی‌های ۱۲ ساعته روبه‌رو بودند که مهم‌ترین آثار این ناترازی را می‌توان ایجاد شرایط سخت برای صنعتگران، کاهش ظرفیت تولید، کمبود و التهاب سیمان در بازار، افزایش قیمت و کاهش آمارهای صادراتی و ارزآوری را در این صنعت دانست. به گزارش ایرنا، اکبر الوندیان؛ دبیرانجمن صنعت سیمان، درباره آخرین وضعیت صنعت سیمان، گفت: اکنون در همان تنگنای قطعی برق و اعمال محدودیت‌های ۴۰ تا ۵۰ درصدی در صنعت سیمان قرار داریم. وی ادامه می‌دهد: با اینکه در مردادماه تغییری در وضعیت قطعی برق کارخانه‌های صنعت سیمان نداشته‌ایم اما اعلام شده است که قطعی برق تا ۱۵ شهریور ماه ادامه خواهد داشت و پس از آن، شرایط برق این صنعت بهتر خواهد شد. دبیر انجمن صنعت سیمان، با اشاره به اینکه در سه ماه امسال با افت ۱۰ درصدی در تولید روبه‌رو بوده‌ایم، گفت: این وضعیت تا حدودی در تیرماه جبران شد اما مردادماه شرایط خوبی نبود و همچنان صنعتگران با قطعی برق درگیر بودند. وی اضافه می‌کند: یکی از راهکارهای برون‌رفت از ناترازی انرژی بحث سرمایه‌گذاری در احداث نیروگاه تجدیدپذیر براساس ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش‌بنیان است، براساس قانون صنعت سیمان مکلف شده است تا ظرف پنج سال در حوزه نیروگاه‌های حرارتی و خورشیدی حدود پنج درصد انرژی تأمین کند. در همین راستا، صنعتگران اقدام به ساخت نیروگاه‌های خورشیدی کردند تا از این طریق بتوانند بخشی از برق مورد نیاز خود را تأمین کنند. الوندیان؛ با بیان اینکه تنوع در بهره‌مندی از انرژی‌های تجدیدپذیر زیاد است، می‌گوید: بیشتر کارخانه‌های سیمان به سمت استفاده از پنل‌های خورشیدی حرکت کرده و در این زمینه سرمایه‌گذاری کردند.

تدوین «نقشه‌راه توسعه صنعتی و معدنی» برای شهرستان‌های فارس

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت فارس، از تدوین برنامه‌ای هدفمند برای توسعه استان براساس سند آمایش سرزمینی و برنامه هفتم توسعه خبر داد و گفت: این برنامه که به تفکیک شهرستان‌ها تهیه شده، پس از هماهنگی نهایی در اختیار رسانه‌ها و عموم قرار خواهد گرفت. به گزارش مناقصه‌مزایده، کریم مجرب؛ در نشست خبری با خبرنگاران، اظهار کرد: در حوزه توسعه، مأموریت اداره‌کل صنعت، معدن و تجارت فارس، ایجاد زیرساخت، تسهیل و تسریع امور است؛ ایده‌پردازی کار صنعتگران و دانشگاهیان است و ورود مدیران به این عرصه به نتیجه مطلوبی نمی‌انجامد. وی با اشاره به راه‌اندازی سه اتاق فکر در حوزه‌های صنعت، معدن و تجارت، گفت: حضور فعال نهادهای مربوطه و رسانه‌ها در این جلسات می‌تواند به شفافیت عملکرد و ایجاد انگیزه بیشتر برای حرکت در این مسیر کمک کند. او، ارتباط مستمر دانشگاه و مراکز علمی با صنعت را، از مهم‌ترین رویکردهای این اداره‌کل دانست و افزود: متأسفانه در حوزه ارتباط میان صنعت و دانشگاه، جزء آخرین‌ها در دنیا هستیم؛ نه دانشگاه به اقتصاد واقعی روی آورده و نه صنعت توانسته از پتانسیل پژوهش استفاده کند. وی نظارت را یکی از رویکردهای تحولی اداره‌کل صمت عنوان کرد و افزود: متأسفانه نظارت در بازار به‌جای اینکه ابزاری برای اصلاح فرآیندها باشد، به یک ابزار فشار تبدیل شده است؛ انواع نهادها بدون تخصص لازم وارد شده و برای فعالان اقتصادی مشکل ایجاد می‌کنند؛ نظارت نیازمند اطلاعات، سواد و دانش است. مجرب؛ با تأکید بر اینکه بازار براساس عرضه و تقاضا اداره می‌شود و نه دستور، خاطرنشان کرد: از همه نهادهایی که در سال‌های اخیر عادت به اعمال فشار بر فعالان اقتصادی کرده‌اند، می‌خواهم در رویه خود تجدید نظر کنند؛ تجمیع، ساماندهی و هوشمندسازی نظارت‌ها جزء برنامه‌های تحولی ماست. وی در ادامه، با انتقاد از «توسعه بی‌برنامه» در استان فارس، بر لزوم اجرای پروژه‌ها براساس مطالعات آمایش سرزمینی تأکید کرد و گفت: برنامه تهیه‌شده براساس سند آمایش و برنامه هفتم توسعه، قابل سنجش است و اهداف عددی مشخصی دارد که مبنای ارزیابی عملکرد خواهد بود.

اخبار شرکت‌ها

افتتاح ۵ پروژه آبرسانی در بشاگرد

همزمان با هفته دولت، پنج پروژه آبرسانی در شهرستان بشاگرد به بهره‌برداری رسید. به گزارش مناقصه‌مزایده، این پروژه‌ها با هدف تأمین آب پایدار مشترکین روستاهای کوه‌حیدر، بلبل‌آباد، در آلوی، درنگ مدو و مجتمع سهران با اعتباری بالغ بر ۳۶۰ میلیارد ریال به بهره‌برداری رسید. با بهره‌برداری از این پروژه‌ها جمعیتی بالغ بر هشت‌هزار و ۵۰۰ نفر از آب شرب پایدار بهره‌مند شدند. این پروژه‌ها همزمان با هفته دولت و با حضور سید عبدالکریم هاشمی؛ نماینده شرق هرمزگان، محمدرضا پاکروان؛ معاون توسعه و منابع انسانی استانداری، جمشید خرمی؛ فرماندار بشاگرد، مدیرکل امور روستایی و جمعی از مسئولان شهرستان افتتاح شد.

چشم امید فولادی‌ها به سرمایه‌گذاری در توسعه میدان‌های گازی

گروه زمین و معدن | مناقصه مزایده

سرپرست هیئت عامل سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع‌معدنی ایران (ایمیدرو)، گفت: ظرفیت احداث‌شده صنعت فولاد کشور، اکنون بیش از ۵۲ میلیون تن است و تا پایان سال به ۵۵ میلیون تن می‌رسد. با توجه به ناترازی‌ها چشم امید صنعت فولاد به سرمایه‌گذاری در توسعه میدان‌های گازی است. به گزارش مناقصه‌مزایده به نقل از ایمیدرو، محمد آقاجانلو؛ در حاشیه آیین امضای تفاهم‌نامه مطالعه طرح توسعه و بهره‌برداری میدان‌های گازی هالگان و شاهینی، بین شرکت ملی نفت ایران و ایمیدرو و شرکت‌های فولادی و مپنا، با تشکر از وزارت نفت و شرکت ملی نفت ایران بابت سرعت عمل انعقاد این تفاهم‌نامه، با بیان اینکه صنعت فولاد هم‌اکنون سالانه به دلیل ناترازی انرژی کمتر از ۳۲ میلیون تن تولید دارد، افزود: متأسفانه با وجود سرمایه‌گذاری عظیم در این صنعت، بسیاری از شرکت‌ها با ظرفیت پایین فعالیت می‌کنند. این موضوع خسارت بزرگی برای کشور است؛ سرمایه‌ای ملی که بلااستفاده مانده و بهره‌برداری لازم از آن صورت نمی‌گیرد. وی ادامه داد: نکته مهم‌تر اینکه بیش از ۷۰ درصد محصولات صنعت فولاد، به‌عنوان ماده اولیه سایر صنایع استفاده می‌شود، وقتی گاز وارد فرآیند تولید ما نمی‌شود، صنایع عمده‌ای در کشور دچار مشکل می‌شوند. سرپرست هیئت عامل سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع‌معدنی ایران، با تأکید بر اینکه شرکت‌های اصلی فولادی و معدنی ما اکنون با بحران برق و گاز مواجه و این بحران باعث کاهش حاشیه سود، توقف تولید و عدم بازگشت سرمایه در آن‌ها شده است، افزود: این تفاهم‌نامه قطعاً نقطه آغاز یک فعالیت بزرگ است و امیدواریم با همکاری وزارت نفت، بتوانیم گام‌های مؤثری برداریم. آقاجانلو؛ همچنین در گفتگوی جداگانه، با اشاره به وجود معادن طلا در کشور، درباره تعداد معادن طلا، گفت: براساس آخرین داده‌های موجود در سند جامع طلای کشور، تعداد پروانه‌های بهره‌برداری در کشور شامل ۹ پروانه دولتی و ۴۲ پروانه خصوصی است که درمجموع ۵۱ معدن می‌شود. معاون وزیر صمت، در مورد صادرات طلا از این معادن نیز، گفت: در رابطه با صادرات، این نکته گفتنی است که صادرات توسط بخش دولتی به هیچ عنوان صورت نمی‌گیرد. آقاجانلو؛ گفت: تولید طلای شرکت‌های دولتی زیرمجموعه ایمیدرو در سال ۱۴۰۳، حدود ۱۶۸۸ کیلوگرم بوده است. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت، در مورد وضعیت ایمنی در معادن ایران با توجه به حساسیت این موضوع، گفت: این سازمان در راستای ایمنی معادن خود اقدامات کلیدی را اجرا کرده است. آقاجانلو؛ این اقدامات را این گونه برشمرد: اجرای پروژه‌های احداث پایگاه‌های امداد و نجات، بررسی وضعیت HSE و ارزیابی برنامه‌های سالیانه ممیزی عملکرد HSE در واحدهای تحت پوشش، شروع پروژه استقرار سیستم مدیریت شرایط اضطراری و تدوین راهنماهای عملیاتی در سازمان ایمیدرو، انجام ارزیابی ریسک در هر سه حوزه ایمنی، بهداشت و محیط‌زیست، تدوین پلان‌های آمادگی برای شرایط بحرانی پیش‌بینی‌شده، تعیین امکانات و تجهیزات مورد نیاز براساس شرایط اضطراری پیش‌بینی‌شده و تدوین سناریوهای بحران براساس رویدادهای محتمل واکنش در شرایط اضطراری شناسایی‌شده.

در یک‌سال گذشته

ایجاد ۱۷ همت زیرساخت جدید در شهرک‌های صنعتی کشور

مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، از ایجاد بیش از ۱۷ هزار میلیارد تومان زیرساخت جدید در شهرک‌های صنعتی ۳۱ استان کشور خبر داد. به گزارش مناقصه‌مزایده، رضا انصاری؛ در مراسم افتتاح همزمان ۵۸۸ واحد صنعتی جدید و ۱۳۴ واحد احیاشده در شهرک‌ها و نواحی صنعتی کشور در جمع خبرنگاران؛ ناترازی انرژی را چالش اصلی و جدی شهرک‌های صنعتی عنوان کرد و گفت: در برخی استان‌ها با قطعی سه روز در هفته برق شهرک‌های صنعتی مواجهیم. وی ادامه داد: در چنین شرایطی، هزینه تمام‌شده محصول و خدمات به شدت افزایش می‌یابد که این موضوع فشار مضاعفی بر نیروی کار و صنعتگران وارد می‌کند. انصاری؛ با اشاره به اینکه مصرف برق شهرک‌های صنعتی حدود چهار هزار مگاوات است، افزود: شهرک‌های صنعتی، نهادهایی اجتماعی و اقتصادی هستند و انتظار می‌رود نگاه حاکم بر وزارت نیرو نسبت به قطع برق این مجموعه‌ها تغییر کند. وی همچنین از رسانه‌ها خواست تا در حوزه فرهنگ‌سازی برای مدیریت مصرف انرژی به یاری صنعت بیایند. معاون وزیر صمت، در ادامه به تلاش‌ها برای حل این مشکل اشاره کرد و گفت: با وجود اینکه وظیفه مستقیمی برای تأمین برق واحدهای صنعتی نداریم، تاکنون بیش از ۶۰۰ مجوز از سوی سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری برق ایران (ساتبا) برای تأمین برق از طریق انرژی خورشیدی در کنار و داخل شهرک‌های صنعتی و حتی بر روی پشت‌بام واحدها صادر شده است که حدود ۶۰ مگاوات آن به بهره‌برداری رسیده است. انصاری؛ از تأمین نشدن سوخت دیزل ژنراتورهای موجود در شهرک‌های صنعتی انتقاد کرد و گفت: متأسفانه شرایطی پیش آمده که صنعتگران ما به قاچاقچی سوخت تبدیل شده‌اند! این بزرگ‌ترین اجحاف در حق صنعتگری است که صرفاً برای حفظ چرخه تولید و اشتغال نیروی کار خود، نیازمند سوخت است. مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، گفت: حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد از سوخت مورد نیاز صنایع، خارج از سیستم رسمی و با قیمتی گزاف تأمین می‌شود. این بدان معناست که واحدهای صنعتی مجبورند گازوئیل لیتری ۳۰۰ تومانی را باید به قیمت ۱۵ تا ۲۰ هزار تومان از بازار آزاد خریداری کنند. انصاری؛ با اشاره به بررسی‌های صورت گرفته در شهرک صنعتی شمس‌آباد، افزود: میانگین قیمت سوخت تأمین‌شده برای یک واحد صنعتی، بیش از هفت هزار تومان است که این اختلاف قیمت، مستقیماً به سود واسطه‌ها و قاچاقچیان تمام می‌شود. وی تأکید کرد: کشور با کمبود گازوئیل مواجه نیست، بلکه چالش اصلی در سیاست‌گذاری و مدیریت فرآیند سوخت‌رسانی به مصرف‌کننده واقعی است. حل این معضل نیازمند تدبیر و چاره‌اندیشی مشترک میان متولیان صنعتی و وزارت نفت دانست.

مناقصه عمومی

یک مرحله‌ای | نوبت اول

فراکاوان سازندگان خاتم الانبیاء

موسسه حرا

موسسه حرا در نظر دارد اجرای عملیات حفاری و لاینینگ سازه های جانبی ضلع جنوبی ایستگاه معصومیه A۱۱ پروژه خط Aمترو قم را از طریق برگزاری مناقصه‌عمومی با ارزیابی کیفی متقاضیان، مطابق با شرایط مندرج در اسناد مناقصه به مناقصه گر واجدشرایط واگذار نماید.

تضمین شرکت در مناقصه:

مبلغ تضمین شرکت در مناقصه:

۱۴،۱۵۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال (چهارده میلیارد و صد و پنجاه میلیون ریال) می‌باشد که می‌بایست به یکی از روش‌های مندرج در اسناد مناقصه تهیه و تسلیم گردد.

محل توزیع اسناد مناقصه:

کارفرما: بزرگراه بسیج، سه راه تختی، بعد از ورزشگاه تختی، خیابان شهید تجاره، جنب نیروی انتظامی، موسسه حرا، مدیریت فنی و مهندسی، واحد برونسپاری

شماره تماس: ۳۳۲۳۰۵۰۰-۰۲۱ داخلی ۲۰۲ و ۲۴۸

قیمت خرید اسناد مناقصه:

بهای تهیه اسناد مناقصه معادل ۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال (پنج میلیون ریال) می‌باشد که می‌بایست از سوی مناقصه‌گران به شماره حساب ۲۱۶۷۷۷۸۰۵۱۰۰۵ نزد بانک کشاورزی به‌نام قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص)- موسسه حرا واریز و رسید آن هنگام دریافت اسناد، ارائه گردد.

زمان توزیع اسناد مناقصه: از مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۱ لغایت مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۵ در ساعات اداری

مهلت تحویل اسناد مناقصه: تا پایان ساعت اداری مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۳

آگهی تجدید مناقصه عمومی با ارزیابی کیفی

نوبت اول | یک مرحله‌ای

شماره ۲۹-۱۴۰۴

شرکت آب و فاضلاب منطقه‌ای شهر تهران

شرکت آب و فاضلاب منطقه یک شهر تهران در نظر دارد فراخوان اجرای کلیه عملیات امداد، رفع حوادث و اتفاقات، اجرای اقدامات برنامه ای و اصلاحی تأسیسات شبکه جمع آوری فاضلاب در محدوده عملیاتی ناحیه یک شرکت آب و فاضلاب منطقه یک شهر تهران "۲۰۰۴۰۹۴۵۶۶۰۰۰۲۸" را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا گشایش پیشنهادات از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت برخط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را به عمل آورند.

۱. مواعد زمانی:

تاریخ انتشار فراخوان: ساعت ۱۲:۰۰ ظهر روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۰۹

مهلت دریافت اسناد فراخوان: ساعت ۱۳:۰۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۸

مهلت ارسال پیشنهادات: ساعت ۱۳:۰۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۲

زمان گشایش پاکات: ساعت ۱۰:۰۰ صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۱۳ در محل سالن کنفرانس دستگاه مناقصه گزار.

۲. برآورد مبلغ مناقصه: ۲۲۹،۶۹۳،۹۵۱،۷۶۲ ریال (دویست و بیست و نه میلیارد و ششصد و نود و سه میلیون و نهصد و پنجاه و یک هزار و هفتصد و شصت و دو ریال) مطابق با جدول مقادیر و برآورد اجرای کار می‌باشد.

تبصره: روش ارزیابی مالی این مناقصه مطابق دستورالعمل تعیین دامنه قیمت‌های متناسب پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای و دو مرحله‌ای - ویرایش چهارم، شماره ۱۴۰۳/۴۱۰۳۵۴ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۴ می‌باشد. بدیهی است در صورت ابلاغ بخشنامه یا دستورالعمل جدید در خصوص تعیین دامنه قیمت‌های متناسب پیشنهادی، بخشنامه جدید در هر مرحله، جایگزین بخشنامه قبلی و ملاک تصمیم گیری خواهد بود.

۳. مدت زمان اجرای کار: مدت اجرای کار ۲۴ ماه شمسی می‌باشد.

۱- ارائه رونوشت مصدق اساسنامه و آگهی تأسیس و آخرین تغییرات در مورد دارندگان امضای مجاز پیشنهاد دهنده برای اسناد مالی و تعهدآور.

۲- دارای گواهینامه صلاحیت پیمانکاری حداقل رتبه سه در رشته ی بهره برداری و نگهداری شبکه های جمع آوری فاضلاب از شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور و دارای رتبه پنج آب از سازمان برنامه و بودجه.

۳- دارای حداقل دو سابقه ی کار مشابه با عملیات موضوع مناقصه.

تبصره ۱: شرکت‌هایی که دارای ۳ قرارداد جاری با سقف پیشرفت ریالی کمتر از ۸۰ درصد با این شرکت می‌باشند، مجاز به شرکت در مناقصه نخواهند بود.

تبصره ۲: مدارک مذکور شرط ورود به ارزیابی کیفی می باشد. بدیهی است عدم ارائه مستندات فوق الذکر منجر به عدم ارزیابی کیفی و مناقصه گر از ادامه فرآیند مناقصه کنار گذاشته خواهد شد.

تذکر ۱: مدارک و مستندات فوق الذکر فهرست‌بندی، تجمیع و به صورت فایل Keifi.pdf در سامانه ستاد در فیلد پاکت «ب» بارگذاری گردد.

۵. مبلغ سپرده شرکت در مناقصه: مبلغ سپرده شرکت در مناقصه ۷،۴۶۰،۸۱۸،۵۵۳ ریال (هفت میلیارد و چهارصد و شصت میلیون و هشتصد و هجده هزار و پانصد و پنجاه و سه ریال) که می‌توانند به صورت فیش واریز نقدی به حساب جاری ۳۰۰۳۱۱۹۷۷۱۸۸۱۰۰۲ به شماره شبا IR۳۲۰۶۰۳۰۰۳۰۱۱۰۹۷۷۱۸۸۱۰۰۲ بانک قرض الحسنه مهر ایران شعبه ولیعصر و یا ضمانتنامه معتبر بانکی به همان مبلغ به نام شرکت آب و فاضلاب منطقه یک شهر تهران و یا درخواست کسر از مطالبات توسط مناقصه گر در صورت وجود مطالبات قطعی از شرکت آب و فاضلاب منطقه یک شهر تهران در بخش تعیین شده در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت بارگذاری نمایند. پاکت الف (سپرده) می بایست با درج شماره مناقصه و مشخصات شرکت همزمان به صورت فیزیکی تحویل دبیرخانه گردد.

۶. محل تأمین اعتبار: بودجه جاری (طرح های غیر عمرانی).

۷. سایر شرایط: به پیشنهادهای فاقد امضا، مشروط و مخدوش و پیشنهاداتی که پس از انقضا مدت مقرر در فراخوان واصل شود، مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد. هزینه خرید اسناد مناقصه قابل برگشت نمی باشد.

■ سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه مندرج است.

۸. نشانی سایت‌های اینترنتی:

شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور http://www.nww.ir و ملی مناقصات http://iets.mporg.ir و آبفای منطقه یک www.t1ww.tpww.ir و ستاد ایران www.setadiran.ir می باشد.

اطلاعات تماس دفاتر ثبت‌نام در سایت سامانه www.setadiran.ir بخش ثبت‌نام/پروفایل تأمین کننده/مناقصه گر موجود است.

مرکز تماس: ۴۱۹۳۴-۰۲۱

آگهی تجدید مناقصه عمومی

نوبت دوم | دو مرحله‌ای

شماره ۱۰-۱۴۰۴/۱۶۲

شرکت توزیع نیروی برق غرب مازندران

مناقصه گزار: شرکت توزیع نیروی برق غرب مازندران

موضوع مناقصه: انتخاب تامین کننده جهت خرید انواع یراق آلات هادی روکش دار و هادی بدون روکش فشار متوسط به شرح زیر:

ردیف	شرح کالا	واحد کالا	تعداد
۱	کانکتور ارتباط خط بین هادی های روکشدار	عدد	۶۰۰
۲	کلمپ انتهایی هادی روکشدار به مقطع ۳۵ تا ۷۰ از نوع گوه‌ای	عدد	۳۰۰
۳	بلوک دوبلمان ۱۲۰ تا ۲۲۶	عدد	۴،۰۰۰
۴	کنکتور ارت موقت هادی روکشدار	عدد	۵۰۰
۵	مانشون (بوش اسپلایس) آلومینیومی جهت جمپر سیم‌های آلومینیوم فولاد MINK بدون مغزی فولاد	عدد	۲،۰۰۰
۶	جرقه گیر هادی روکشدار مخصوص مقره کششی	عدد	۵۰۰
۷	سیم باندینگ هادی روکش دار ۷۰ تا ۹۵ جهت مقره سیلیکونی	عدد	۱،۷۰۰
۸	مانشون (بوش اسپلایس) آلومینیومی جهت جمپر سیم‌های آلومینیوم فولاد HYENA بدون مغزی فولاد	عدد	۲،۰۰۰
۹	سیم باندینگ هادی روکش دار ۱۲۰ تا ۱۸۵ جهت مقره سیلیکونی	عدد	۴،۰۰۰
۱۰	کلمپ انتهایی هادی روکشدار به مقطع ۹۵ تا ۱۲۰ از نوع گوه‌ای	عدد	۱،۰۰۰

مهلت خرید و نحوه دریافت اسناد مناقصه: داوطلبان می توانند از روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۰۸ لغایت روز پنج‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۳ به منظور دریافت اسناد به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir مراجعه نمایند.

مبلغ خرید اسناد مناقصه

مبلغ ۵۵۰،۰۰۰ ریال به ازای خرید هر اسناد در مدت زمان تعیین شده در بند فوق به حساب سپهر (شماره ۰۱۰۱۸۵۳۷۶۵۰۰۵) بانک صادرات کد ۲۰۰۸

نوع تضمین شرکت در مناقصه (فرآیند ارجاع کار) به مبلغ ۳،۱۷۵،۸۹۵،۰۰۰ ریال به شرح زیر می‌باشد:

- ضمانتنامه بانکی حداقل با اعتبار سه ماه و قابل تمدید به مدت سه ماه دیگر
- اصل فیش واریز وجه به حساب جام به شماره ۱۶۷۲۰۴۰۵/۵۰ بانک ملت شعبه مرکزی چالوس
- ضمانتنامه صادره توسط موسسات بیمه گر دارای مجوز لازم برای فعالیت و صدور ضمانتنامه از سوی بیمه مرکزی ایران
- کسر از محل مطالبات به صورت سند حسابداری از محل مطالبات قطعی تایید شده از سوی امور مالی
- چک تضمین شده بانکی (چک شخصی مورد قبول نمی باشد)

تاریخ بارگزاری پاکات مناقصه: تا روز شنبه (ساعت ۰۸:۰۰) مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۹

تاریخ گشایش پاکات مناقصه: زمان گشایش ساعت ۰۹:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۹ در محل ستاد شرکت - دفتر کمیسیون مناقصه و مزایده

سایر شرایط:

- هزینه آگهی مناقصه (هر دو نوبت) بر عهده خریدار می‌باشد.
- حضور یک نفر از طرف پیشنهاددهندگان با ارائه معرفی نامه کتبی در جلسه گشایش پاکات آزاد می‌باشد.
- اعتبار موضوع مناقصه از محل منابع داخلی است.
- به پیشنهادهای فاقد امضاء مشروط، مخدوش و پیشنهاداتی که بعد از مدت انقضاء مقرر در فراخوان واصل می‌شود مطلقاً ترتیب اثر داده نمی شود.

سایر اطلاعات و جزییات مربوط در اسناد مناقصه مندرج است.

روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق غرب مازندران

آگهی مناقصه عمومی

یک مرحله ای | نوبت دوم

شماره ۰۹-۰۴/۱/۲ (به صورت الکترونیکی)

شرکت توانیر در نظر دارد انجام خدمات تهیه، طبخ، حمل و توزیع غذای گرم جلسات، میهمانان و کشیک کارکنان شرکت خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای (به صورت الکترونیکی) و از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت - بخش مناقصه و با توجه به موارد ذیل به پیمانکار واجد صلاحیت (شخص حقوقی) واگذار نماید:

۱- مهلت و محل دریافت اسناد مناقصه:

از تاریخ درج آگهی تا ساعت ۰۸:۰۰ صبح مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۲ از طریق سایت www.setadiran.ir (سامانه تدارکات الکترونیکی دولت - بخش مناقصه)

تذکر: شماره مناقصه مندرج در سایت فوق الذکر ۲۰۰۴۰۰۱۰۰۷۰۰۰۰۱۷ می‌باشد.

۲- میزان تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: مبلغ کل ۱۰،۰۰۶،۷۴۳،۴۰۷ ریال (ده میلیارد و شش میلیون و هفتصد و چهل و سه هزار و چهارصد و هفت ریال) می‌باشد که نحوه تهیه و ارائه آن در شرایط مناقصه اعلام شده است.

۳- مهلت ارائه پیشنهادات: حداکثر تا ساعت ۰۸:۰۰ صبح مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۲ از طریق سامانه فوق الذکر میباشد. ضمناً زمان گشایش پیشنهادات بر روی سامانه یاد شده، ساعت ۰۹:۰۰ صبح مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۲ می‌باشد.

۴- جلسه توجیهی مربوط به توضیح و تشریح اسناد مناقصه در ساعت ۱۱:۰۰ صبح مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۶ در طبقه همکف ساختمان شهید رئیسی (مدیریت عامل) به نشانی تهران، خیابان ولی عصر(عج)، بالاتر از خیابان میرداماد، خیابان رشید یاسمی، شرکت توانیر برگزار خواهد شد.

۵- بازدید از محل انجام خدمات موضوع مناقصه در تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۵ و ۱۴۰۴/۰۶/۱۶ با هماهنگی قبلی و از ساعت ۰۸:۰۰ صبح تا ۱۱:۰۰ صبح انجام می گیرد. بدیهی است هیچ شرکت کننده‌ای نمی تواند درصورت عدم بازدید از محل اجرای پروژه در خصوص پیشنهاد خود (در رابطه با هیچ موردی) استناد به جهل نماید.

۶- پیمانکارانی که در این مناقصه شرکت می نمایند می‌بایست دارای گواهی معتبر تایید صلاحیت حرفه‌ای در زمینه موضوع مورد مناقصه و گواهی معتبر تایید صلاحیت ایمنی از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی باشند.

۷- سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه مندرج در سامانه مورد نظر می باشد.

تذکر: متقاضیانی می توانند نسبت به ارائه پیشنهاد در خصوص مناقصه فوق الذکر اقدام نمایند که شرایط شرکت در مناقصه‌های الکترونیکی مندرج در سامانه فوق الذکر را رعایت نموده باشند.

متقاضیان برای کسب اطلاعات بیشتر و هماهنگی جهت بازدید می توانند با شماره تلفن ۲۷۹۳۸۶۵۶-۰۲۱ تماس حاصل نمایند.

شناسه: ۱۹۹۱۹۱۹
م الف ۲۰۰۶

روابط عمومی و امور بین الملل شرکت توانیر

گسترش چتر نظارتی بانک مرکزی با استفاده از فناوری‌های نوین

گروه بازار سرمایه | مناقصه مزایده

بانک‌مرکزی همسو با وظایف نظارتی و گسترش عملیات بانکداری و اشخاص تحت نظارت، استفاده از ابزارهای نوین را در دستور کار قرار داده است. به گزارش مناقصه‌مزایده، بانک‌مرکزی در راستای ایفای وظایف نظارتی و همزمان با گسترش شتابنده حوزه عملیات بانکداری و اشخاص تحت نظارت این نهاد، استفاده از ابزارهای نوین فناوری اطلاعات را در دستور کار قرار داده است. بر این اساس سامانه یکپارچه نظارت (سین)، ابزار گزارشگری مالی XBRL، سامانه شفق، اعتبارسنجی، فاز اول سامانه روابط اشخاص، سامانه املاک، مستغلات و سهامداری شبکه بانکی و سامانه سمات برای هوشمندسازی نظارت در سال‌های اخیر طراحی و به‌روزرسانی شده است. گفتنی است؛ حجت اسماعیل‌زاده؛ رئیس مرکز تنظیم‌گری بانک‌مرکزی، در ابتدای سال به رونمایی از محصولات فناور محور در حوزه تنظیم‌گری و نظارت با هدف بازتعریف نقش بانک‌ها در تأمین مالی تولید و توزیع عادلانه تسهیلات در سایه چتر نظارتی بانک‌مرکزی و هوشمندسازی نظارت اشاره کرده بود که گزارش پیشرفت اهم سامانه‌ها و پروژه‌های طرح هوشمندسازی نظارت به شرح زیر است:

سامانه یکپارچه نظارت (سین)

سامانه یکپارچه نظارت، مهم‌ترین رکن و نیاز حیاتی نظارت داده‌محور بانک‌مرکزی است که با تکیه بر قانون جدید و رویکرد نظارت مؤثر، امکان ایجاد گزارش‌های مدیریتی و نظارتی را برای ارکان حوزه تنظیم‌گری و نظارت مطابق با چارچوب‌های مقررات احتیاطی فراهم می‌کند. این سامانه با استفاده از نسبت‌ها و واسط‌های مرتبط با استانداردهای نظارتی، شاخص‌های مربوط به نظارت بر اشخاص تحت نظارت را اعمال کرده و گزارش‌های تحلیلی مربوط به پایش ثبات و سلامت مؤسسات اعتباری را تولید می‌کند. با استفاده از این گزارش‌ها، امکان رصد وضعیت شبکه بانکی مطابق با اصول و قواعد بین‌المللی و همچنین مقررات ابلاغی بانک‌مرکزی فراهم می‌شود. در نتیجه تولید گزارش‌های مذکور، امکان مشاهده هشدار زودهنگام انحرافات، بررسی وضعیت و کنترل مقداری ترازنامه، رتبه‌بندی عملکردی شبکه بانکی، محاسبه میزان و سطح ریسک‌هایی که یک بانک با آن مواجه بوده و میزان توانمندی در مدیریت آن‌ها و سایر موارد در قالب داشبوردهای استاندارد قابل ارائه خواهد بود. شایان ذکر است با توجه به اینکه مقام ناظر به تناسب زمینه نظارت خود نیازمند دریافت گزارش‌های مختلف است، این سامانه بستر لازم برای تولید داشبورد برحسب نیاز بازرسین (ServiceBi-Self) را نیز فراهم آورده و با استفاده از موتور جستجوی هوشمند، دسترسی به گزارش‌ها و شاخص‌های متنوع سامانه را تسهیل می‌بخشد.

ابزار گزارشگری مالی XBRL

زبان گزارشگری تجاری توسعه‌پذیر XBRL با هدف ارتقای دقت، سرعت و قابلیت اتکای گزارشگری تجاری و مالی طراحی شده است. این زبان با فراهم کردن امکان پردازش اطلاعات، بستر لازم برای گزارشگری چند زبانه دقیق، یکپارچه و قابل اتکاء را ایجاد می‌کند. هدف این پروژه کاهش خطاهای انسانی در دریافت و پردازش اطلاعات از سامانه اشخاص تحت نظارت بوده که در نهایت منجر به تجمیع داده‌های مالی باکیفیت با قابلیت مقایسه‌پذیری است. در این روش داده‌ها بدون دخالت سامانه‌های واسط از محل تولید آن‌ها در شبکه بانکی در سامانه مستقر در بانک‌مرکزی دریافت شده و به صورت مکانیزه به سامانه تولید گزارش تحلیلی (سامانه هوش تجاری) ارسال می‌شود که در نهایت این امر منجر به تولید گزارش در قالب استاندارد خواهد شد. اهمیت این روش در امکان تعریف انواع گزارش‌ها بدون تغییر سامانه‌ها بوده، به نحوی که در صورت تغییر در اقلام گزارش، به دلیل مجزا بودن بخش تعریف داده، نیازی به توسعه سامانه‌ها وجود ندارد؛ لذا با توجه به اینکه شبکه بانکی موظف به ارائه گزارش به نهادهای مختلف هستند، این بستر امکان ارائه گزارش تولید شده را به مراجع مربوطه فراهم می‌کند. از دیگر مزایای این روش امکان اتصال به سامانه‌های مختلف بانکی و تسهیل ایجاد داشبورد نظارتی برای کلیه موارد تصریح شده در قانون و تعریف داشبوردهای جدید در کم‌ترین زمان ممکن است. در این خصوص نمونه سندی که شبکه بانکی موظف به تولید آن است، برای صورت‌های مالی اساسی و یادداشت‌های همراه مطابق با تعریف استاندارد داده مورد تأیید بانک‌مرکزی در محیط آزمایشی تولید و در سامانه پذیرنده به صورت آزمایشی دریافت شده و در مرحله بعد با بانک‌های منتخب تست و سپس عملیاتی خواهد شد.

سامانه شفق

نظارت بر عملکرد صندوق‌های قرض‌الحسنه با توجه به تعدد آن‌ها و میزان نقشی که در حوزه پولی و اعتباری دارند، دارای اهمیت هستند. بر این اساس سامانه شفق با هدف حفظ ثبات و سلامت نظام مالی، پیشگیری از سوء استفاده و تخلفات، حمایت از سپرده‌گذاران، افزایش شفافیت و اعتماد عمومی و هماهنگی فعالیت صندوق‌ها با سیاست‌های پولی کشور راه‌اندازی شده است. این سامانه با ویژگی ایجاد بستر و مکانیزم دریافت داده‌های مالی و غیرمالی از صندوق‌های قرض‌الحسنه و براساس مصوبه یک‌هزاروسیصدوچهل‌وششمین جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۹ شورای پول و اعتبار مبنی بر تصویب دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت، نظارت و انحلال صندوق‌های قرض‌الحسنه تک‌شعبه‌ای و همچنین قانون بانک‌مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۷ ایجاد شد. قابل ذکر است؛ امکان رصد اقدامات مشکوک به پولشویی و کاهش احتمال سوءاستفاده از صندوق‌های قرض‌الحسنه برای فرار مالیاتی از طریق ایجاد ارتباط با پایگاه داده این بانک و اعمال نظارت هوشمند تراکنش‌های مالی نیز از دیگر فوائد با اهمیت این اقدام است. در این زمینه با تداوم تکمیل قابلیت‌های گزارش‌دهی و یکپارچه‌سازی‌های برنامه‌ریزی‌شده، سامانه شفق به‌عنوان بازوی نظارتی چابک و مقیاس‌پذیر، تصویر واحد و به‌روزی از وضعیت صندوق‌ها را فراهم آورده و زیرساختی مطمئن برای تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری تأمین خواهد شد.

اعتبارسنجی

پیاده‌سازی نظام اعتبارسنجی در شبکه بانکی به‌عنوان ابزار کلیدی در کاهش ریسک اعتباری در نظام بانکی بوده که این امر منجر به رعایت اصل تقارن اطلاعات و ارتقای میزان شفافیت وضعیت اعتباری اشخاص می‌شود. این امر علاوه بر تقویت انضباط مالی، منجر به افزایش اعتماد عمومی شده و توزیع عادلانه منابع را در پی دارد. در این راستا شرکت اعتبارسنجی تحت نظارت بانک‌مرکزی تأسیس شده و نسبت به ایجاد پایگاه اطلاعاتی یکپارچه مشتریان بانکی اقدام کرده است. در این مسیر بانک‌مرکزی به تناسب وظایف خود در ارتقای نظام اعتبارسنجی، نقش مؤثری ایفا کرده که اهم اقدامات در زمینه توسعه پروژه اعتبارسنجی به شرح ذیل است:

۱. مشارکت مؤثر در تدوین آیین‌نامه‌های موضوع تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها در حوزه اعتبارسنجی با توجه به نقش بانک‌مرکزی به‌عنوان نهاد ناظر شرکت‌های اعتبارسنجی موضوع بند (ر) ماده (۱) قانون بانک‌مرکزی.

۲. تهیه و راه‌اندازی مدل جدید محاسبه امتیاز اعتباری اشخاص حقیقی با همراهی شرکت اعتبارسنجی که در این مدل ضریب پوشش از ۳۲ درصد به حدود ۱۰۰ درصد افزایش یافته و همچنین دقت محاسبه مدل به ۸۹ درصد می‌رسد که با توجه به استاندارد جهانی بهبود چشمگیری پیدا کرده است.

۳. مدل جدید محاسبه امتیاز اعتباری برای اشخاص حقوقی نیز با همکاری شرکت اعتبارسنجی ایران انجام و مورد تأیید شورای تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها قرار گرفته است.

فاز اول سامانه روابط اشخاص

ایجاد سامانه روابط اشخاص به‌عنوان یک ابزار مهم نظارتی، امکان شناسایی روابط مالی، سهامداری، مدیریتی و مالکیتی اشخاص حقیقی و حقوقی با مؤسسات اعتباری و شرکت‌های وابسته را فراهم می‌کند. این سامانه دارای کارکردهای مختلف اعم از شناسایی ذی‌نفع واحد، کنترل تمرکز ریسک اعتباری، پیشگیری از تعارض منافع و سوءاستفاده احتمالی و کاهش زمینه‌های فساد و پولشویی است. در این راستا، با توجه به تکلیف مقرر در مفاد ماده (۸) آیین نامه پیشگیری از انباشت مطالبات غیرجاری بانکی، مبنی بر الزام بانک‌مرکزی به راه‌اندازی سامانه شناسایی روابط اشخاص، ایجاد زیرساخت فنی این سامانه همزمان با اقدامات متعدد صورت گرفته در جهت ایجاد ارتباط با پایگاه‌های اطلاعاتی مورد نیاز در نهادهای خارج از بانک از جمله سازمان‌های ثبت احوال، ثبت اسناد و بورس و اوراق بهادار در دستور کار بانک‌مرکزی قرار گرفته و نتیجه این اقدامات منتج به راه‌اندازی زیرساخت فنی سامانه روابط اشخاص مشتمل بر سه ماژول مستقل «اشخاص مرتبط»، «مالک واحد» و «ذینفع واحد» شده و همچنین دسترسی به بخش مهمی از اطلاعات مورد نیاز جهت احصاء انواع روابط بین اشخاص حسب مصادیق اعلامی در مقرره‌های مربوطه ایجاد شد. شایان ذکر است در حال حاضر نسخه اولیه این سامانه آماده رونمایی و بهره‌برداری است. از جمله دستاوردهای مهم بانک‌مرکزی بعد از اجرای نهایی این پروژه می‌توان موارد ذیل را برشمرد:

■ شناسایی انواع گروه‌های اشخاص دارای منافع مشترک تا چندین لایه مورد نیاز

■ کمک به شبکه بانکی در راستای شناسایی اشخاص یاد شده و جلوگیری از بروز ریسک تمرکز منابع بانکی

■ امکان شناسایی برخط آخرین وضعیت روابط اشخاص و ایجاد محدودیت سیستمی در ارائه خدمات بانکی به ایشان در سامانه‌های حاکمیتی بانک‌مرکزی

■ نظارت بر رعایت ضوابط مالکیت سهام بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و جلوگیری از بروز تخطی در این زمینه

■ شناسایی اشخاص و شرکت‌های وابسته به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و اعمال محدودیت در اعطای منابع بانک/مؤسسه اعتباری به این دسته اشخاص.

سامانه املاک، مستغلات و سهامداری شبکه بانکی

براساس تکالیف مندرج در بند «ب» ماده (۸) برنامه پنج ساله هفتم توسعه کشور، بانک‌مرکزی مکلف به راه‌اندازی سامانه املاک و مستغلات و سهامداری شبکه بانکی بوده و همچنین می‌بایست دستورالعمل اجرایی مربوط به آن را به تصویب هیئت عالی بانک برساند. هدف راه‌اندازی سامانه مذکور، شناسایی دارایی اشخاص تحت نظارت و شرکت‌های وابسته آن‌ها در راستای خروج از بنگاه‌داری و فروش دارایی‌های مازاد است. در این خصوص، گسترش اشراف اطلاعاتی بانک‌مرکزی به اعمال نظارت مؤثر و پیشگیرانه کمک شایانی می‌کند؛ لذا در این راستا اقدامات ذیل توسط بانک‌مرکزی انجام شده است:

■ دستورالعمل اجرایی سامانه املاک، مستغلات و سهامداری شبکه بانکی در تاریخ ۱۴۰۳/۰۷/۰۳ و شیوه‌نامه مربوطه در تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۰۷ به منظور ساماندهی و یکپارچه‌سازی فرآیندهای مرتبط با مدیریت دارایی‌ها، به شبکه بانکی ابلاغ شد.

■ به منظور یکپارچه‌سازی و تسهیل در ثبت، پایش و به‌روزرسانی اطلاعات املاک، مستغلات و سهامداری، فرم‌های اختصاصی مربوط به «املاک و مستغلات شبکه بانکی» و «سهامداری شبکه بانکی» در سامانه مهتاب طراحی و پیاده‌سازی شد.

■ در راستای ارتقای زیرساخت‌های فناورانه مرتبط با ثبت و مدیریت دارایی‌ها، ایجاد سامانه‌ای که به صورت برخط اطلاعات مورد نظر را دریافت نموده و امکان بررسی کیفیت اطلاعات را با ایجاد ارتباط با سازمان‌های ذی‌ربط داشته باشد، در دست اقدام است.

سامانه سمات

سامانه سمات به‌عنوان مهم‌ترین پایگاه اطلاعاتی تسهیلات و تعهدات در سطح ملی، یکی از سامانه‌های مهم حوزه نظارت در فرآیند اعتبارسنجی و اعطای تسهیلات بوده و منبع معتبری در تهیه گزارش‌های کلان اقتصادی در حوزه مصرف منابع اعتباری بانک‌ها است. نسخه سوم سامانه سمات، با هدف بهبود نظارت سیستمی در فرآیند اعطای تسهیلات و انجام کنترل‌های نظارتی و همچنین ایجاد سرویس امهال در راستای پیاده‌سازی کامل دستورالعمل امهال مطالبات غیرجاری راه‌اندازی و در اختیار شبکه بانکی قرار گرفته است. همچنین با توجه به ابلاغ قوانین بالادستی از جمله قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت و قوانین بودجه سنواتی کشور و در راستای ارتقای کارکردهای نظارتی این سامانه، موضوع بازطراحی و تغییر معماری کلان این سامانه در دستور کار حوزه نظارت بانک‌مرکزی قرار گرفته و هدف آن ایجاد امکان اعمال نظارت‌های سیستمی پیشگیرانه در فرآیند اعطای تسهیلات به اشخاص با قابلیت‌های متعددی، چون افزایش دقت و سرعت عملکرد این سامانه است. شایان ذکر است مهم‌ترین کارکرد سامانه سمات در گذشته بیشتر حول موضوع ایجاد پایگاه داده اعتباری در انجام فرآیند اعتبارسنجی اشخاص و اخذ گزارش‌های کلان اقتصادی در زمینه تسهیلات و تعهدات بوده، لیکن اخیراً رویکرد نظارتی این سامانه تقویت شده و امکان اعمال نظارت‌های سیستمی در فرآیند اعطای تسهیلات را برای بانک‌مرکزی فراهم کرده است.

پرداخت ۱۴۹ هزار میلیارد ریال تسهیلات ازدواج و فرزندآوری در بانک ملت

بانک ملت در پنج ماهه نخست سال‌جاری بیش از ۱۴۹ هزار میلیارد ریال تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج و فرزندآوری به متقاضیان پرداخت کرده است. به گزارش مناقصه‌مزایده به نقل از روابط عمومی بانک ملت، این بانک در راستای اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت تا پایان پنجمین ماه سال‌جاری، موفق به پرداخت ۱۱۹,۲۶۸ میلیارد ریال تسهیلات ازدواج به ۳۵,۶۲۸ نفر و همچنین اعطای ۲۹,۹۱۸ میلیارد ریال تسهیلات قرض‌الحسنه فرزندآوری به ۳۲,۴۳۶ نفر از متقاضیان شده است. بر این اساس، تا پایان مردادماه امسال ۱۴۹,۱۸۶ میلیارد ریال تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج و فرزندآوری از سوی بانک ملت به ۶۸,۰۶۴ نفر از متقاضیان پرداخت شده است

دستاوردهای راهبردی بانک صادرات ایران در سال نخست دولت چهاردهم

مدیرعامل بانک صادرات ایران، با تشریح عملکرد این بانک در نخستین سال دولت چهاردهم، از تحقق ۱۰ دستاورد کلیدی در حوزه‌های اصلاح ساختار مالی، تحول دیجیتال، وصول مطالبات، حمایت از تولید و خدمات اجتماعی خبر داد و گفت: بانک صادرات ایران امروز بیش از گذشته در مسیر سودآوری پایدار، خدمت به مردم و نقش‌آفرینی در اقتصاد ملی حرکت می‌کند. مدیرعامل بانک صادرات ایران، در گفتگو با شاتا، گزارشی از عملکرد یک‌ساله بانک ارائه داد و گفت: اصلاح ساختار مالی مهم‌ترین محور برنامه‌های بانک صادرات ایران در سال گذشته بود. سرمایه بانک با رشد ۲۶۳ درصدی به ۷۸۲ هزار میلیارد ریال رسید و نسبت کفایت سرمایه به ۲,۶ درصد بهبود یافت. همچنین شاهد رشد ۴۴ درصدی درآمدهای عملیاتی، ۹۱ درصدی سود خالص و ۶۰ درصدی درآمدهای کارمزدی بودیم. این اصلاحات، ثبات مالی و سودآوری پایدار بانک را تضمین می‌کند. وی افزود: در حوزه فناوری اطلاعات، ابزارهای نوین بانکداری غیرحضوری همچنان پیشتاز هستند. بیش از ۸,۵ میلیون برگ «چکنو» (چک امن دیجیتال بانک صادرات ایران) صادر شده و سامانه توثیق الکترونیکی دارایی (ست) امکان توثیق الکترونیک دارایی‌ها و صدور سفته الکترونیک را برای مشتریان فراهم کرده است. پلتفرم بانکداری دیجیتال (سپینو) نیز در نخستین سال فعالیت خود بیش از ۳۰ میلیون تراکنش موفق ثبت کرده که نشانه استقبال گسترده مردم از خدمات دیجیتال بانک است.

بورس کانال ۲,۴ میلیون را از دست داد

بازار سرمایه پس از رشد در آخرین روز کاری هفته گذشته، دیروز (شنبه) افت کرد؛ به‌طوری که شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران با کاهش ۳۵ هزار واحد، به رقم دومیلیون و ۳۹۵ هزار واحد رسید و از کانال ۲,۴ میلیون عقب نشست. به گزارش ایسنا، دیروز شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران ۳۵ هزار و ۳۴۴ واحد افت کرد و به رقم دومیلیون و ۳۹۵ هزار و ۶۹۴ واحد رسید. بورس از ۲۸ تیر روند کاهشی داشته و طی این مدت از کانال ۲,۸ میلیون واحد به ۲,۳ میلیون واحد رسیده است. از ۲۷ مرداد نیز به مدت شش روز کاری، کاهشی بود. در اولین روز هفته شاخص هم‌وزن هم ۷۰۸۲ واحد کاهش داشت و در عدد ۷۵۳ هزار و ۸۴۶ واحد ایستاد. دیروز تعداد سهام مثبت بورس ۲۵ عدد و سهام منفی ۳۰۵ عدد بود. تعداد خریداران به ۲۱ هزار نفر رسید. به‌طور کلی بازار ۱,۴۵ درصد کاهش داشت. همچنین ۲۴۳ هزار فقره معامله به ارزش حدود ۱۱ هزار میلیارد تومان در بازار سهام انجام شد. فارس وفملی بیش‌ترین تأثیر منفی را بر شاخص بورس داشتند اما فولاد اثر مثبت ایجاد کرد. از نمادهای پرتراکنش نیز می‌توان به خودرو، وبملت و خساپا اشاره کرد. شاخص فرابورس ایران هم دیروز کاهش ۱۳۲ واحد را تجربه کرد و به ۲۲ هزار و ۹۶۱ واحد رسید. تعداد معاملات در این روز فرابورس ۱۱۷ هزار فقره و ارزش آن ۵۱ هزار میلیارد تومان بود. آریا بیش‌ترین تأثیر منفی را بر شاخص فرابورس داشت آریان و فزر اثر مثبت ایجاد کردند. رپویا، مهر و مهرمام نیز از نمادهای پرتراکنش فرابورس بودند.

روزنامه مناقصه مزایده
امتیاز روزنامه در طرح رتبه‌بندی ۴۸

صاحب امتیاز: مؤسسه روزنامه مناقصه مزایده
مدیر مسؤول: جلیل قنادزاده ■ سردبیر و مدیر عامل: علی قره‌داغلی
نشانی: تهران، خیابان کریم‌خان‌زند، خیابان ایرانشهر شمالی، روبه‌روی دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب، پلاک ۲۳۴، طبقه ۲، واحد ۴، تلفن: ۲-۸۸۴۷۵۷۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۰۹۰۲۲۵۴۲۴۳۸ ، ۰۹۰۲۸۸۴۷۵۷۹
لیتوگرافی و چاپ: چاپخانه صمیم (جاده مخصوص کرج، کیلومتر ۱۶)، توزیع: شرکت نشر گستر امروز نوین

چاپ مقالات و نظرات در این نشریه به معنای تأیید یا رد آن مطالب نبوده و «مناقصه‌مزایده» دارای مشی مستقل خود می‌باشد.

■ رایانگار سردبیر: mozayedeh@gmail.com ■ رایانگار تحریریه: emonaqeseh1@gmail.com ■ رایانگار سازمان آگهی‌ها: emonaqeseh5@gmail.com ■ رایانگار مدیر اجرایی: emonaqeseh@gmail.com

وزیر نیرو عنوان کرد

استفاده از آب‌های نامتعارف؛ کلید رفع نیاز آبی صنایع

گروه انرژی | مناقصه

وزیر نیرو، گفت: الزام استفاده از آب بازچرخانی‌شده و آب غیرمتعارف در صنایع از اهمیت ویژه برخوردار است و باید آب‌های متعارف را به سمت مصارفی مانند شُرب ببریم، چراکه وظیفه و اولویت اول دولت تأمین آب شرب برای مردم است. به گزارش مناقصه‌مزایده، عباس علی‌آبادی؛ در جمع مدیران صنعت آب و برق استان زنجان، با اشاره به اهمیت تأمین مالی طرح‌ها، اظهار کرد: بخش خصوصی می‌تواند نقش مؤثری در تأمین منابع مالی ایفا کند تا اقتصاد پروژه جذاب شود و بازگشت سرمایه برای سرمایه‌گذاران تضمین شود. اطلاعاتی که تاکنون به دست آورده‌ام، نشان می‌دهد که این روند در مسیر مناسبی قرار دارد. وی افزود: استفاده از سرمایه‌های خرد مردم در قالب صندوق‌های سرمایه‌گذاری ملی است که می‌تواند در پیشبرد طرح‌های آب و انرژی بسیار مؤثر باشد. علی‌آبادی؛ با بیان اینکه بزرگ‌ترین مشکل و چالش ما در کشور تشکیل نشدن سرمایه در حوزه انرژی است، گفت: این معضل ناشی از طراحی نشدن درست اقتصاد طرح‌ها و عمل نکردن دولت به تعهدات خود در زمان مقرر است. وزیر نیرو، در ادامه بر اهمیت مدیریت آب در شرایط کنونی اشاره کرد و اظهار کرد: تأمین آب شرب مردم از تعهدات اصلی دولت بوده و دولت به انجام این تعهد اهتمام ویژه دارد.

باید برای تأمین آب مورد نیاز سایر مصارف نیز برنامه‌ریزی کنیم؛ تردیدی در لزوم صرفه‌جویی و مصرف صحیح نداریم، اما اینکه چه سهمی از آب باید به کشاورزی یا صنعت تخصیص داده شود، قابل بررسی است. علی‌آبادی؛ افزود: در اهمیت بازچرخانی آب نیز تردیدی نداریم. الزام استفاده از آب بازچرخانی شده و آب غیرمتعارف در صنایع از اهمیت ویژه برخوردار است و باید آب‌های متعارف را به سمت مصارفی مانند شرب ببریم، چرا که وظیفه و اولویت اول دولت تأمین آب شرب مردم خواهد بود. وزیر نیرو، درخصوص ریشه چند دهه‌ای مشکلات برق و آب در کشور، تصریح کرد: با اقدامات خلق‌الساعه، فکر نشده و برنامه‌ریزی نشده حتماً گرفتار مشکلات می‌شویم. تصمیمات در حوزه انرژی باید فکر شده و سنجیده گرفته شوند. به‌عنوان نمونه بارگزاری جمعیتی باید در نقطه‌ای انجام شود که امکان تأمین آب شرب مردم وجود داشته باشد. وزیر نیرو، با اشاره به بخشی از طرح‌ها و اقدامات محقق شده دولت چهاردهم در راستای جبران ناترازی، این دستاوردها را حاصل بسیج تمامی ظرفیت‌های کشور خواند و عنوان کرد: راه‌اندازی نیروگاه نکا در عرض چهار ماه، تأسیس نیروگاه خرم‌آباد در عرض شش ماه، راه‌اندازی نیروگاه سهند تبریز به ظرفیت ۳۰۷ مگاوات، نیروگاه رودشور با ظرفیت ۳۴۵ مگاوات، نیروگاه شهری به ظرفیت ۴۲ مگاوات، نیروگاه متمرکز پارس‌جنوبی ۱۶۰ مگاوات و نیروگاه‌های اردکان یزد، المهدی، دماوند و مکران با ظرفیت ۱۸۳ مگاوات، رکوردهای مهم دولت و وزارت نیرو در زمینه کاهش ناترازی برق هستند.

وزیر نفت

راه فروش نفت در محدودیت‌ها را می‌دانیم

وزیر نفت، با اعلام اینکه تخصص لازم برای دور زدن محدودیت‌ها در مجموعه صنعت نفت وجود دارد، گفت: به‌طور متوسط ظرفیت تولید نفت خام کشور در طول یک سال گذشته ۱۲۷ هزار بشکه در روز افزایش یافته است. به گزارش مناقصه‌مزایده به نقل از وزارت نفت، محسن پاک‌نژاد؛ در پاسخ به پرسشی درباره احتمال فعال شدن مکانیسم‌ماشه و تأثیر آن بر فروش نفت ایران، اظهار کرد: ما سال‌ها با محدودیت‌های فروش نفت مواجه بودیم. این موضوع سبب‌شده که تخصص لازم برای دور زدن این محدودیت‌ها را در مجموعه صنعت نفت داشته باشیم. تیم صنعت نفت در شرایط تحریم می‌تواند راه و روش فروش نفت را در محدودیت‌های مختلف برنامه‌ریزی کند. وی با بیان اینکه طبیعتاً اسنپ‌بک هم می‌تواند تا حدودی شرایط را به سمتی ببرد که نیازمند اتخاذ تدابیر جدید است، تأکید کرد: در مقابل این محدودیت‌ها دست و پا بسته نیستیم و تمام تلاشمان را خواهیم کرد. وزیر نفت، درباره وضع تولید نفت، تصریح کرد: من معمولا از بیان رقم تولید پرهیز می‌کنم، اما به‌طور متوسط ظرفیت تولید نفت‌خام کشور در طول یک سال گذشته ۱۲۷ هزار بشکه در روز افزایش یافته است. پاک‌نژاد؛ درباره اهداف کمّی تولید نفت تا پایان دولت چهاردهم، گفت: براساس اهداف کمّی که در برنامه هفتم توسعه تعریف و تبیین شده، باید به حدود چهارمیلیون و ۵۸۰ هزار بشکه در روز تولید برسیم که معادل چهارمیلیون و ۸۰۰ هزار بشکه در روز ظرفیت تولید است که برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده و سرمایه‌گذاری‌هایی که می‌شود همه در مسیری است که بتوانیم به این هدف برسیم. وی با بیان اینکه تعدادی از طرح‌های پتروشیمی آماده افتتاح است، بیان کرد: من قول هر ماه یک افتتاح طرح پتروشیمی را داده بودم، غیر از یک ماهی که به‌دلیل شرایط پیش‌آمده برای کشور وقفه افتاد، انشاالا... بعد از این، شاهد افتتاح‌های جدید در حوزه پتروشیمی خواهیم بود که ظرفیت تولید پتروشیمی کشور افزایش می‌یابد. وزیر نفت، با اعلام اینکه تأسیسات فرآورش مرکزی میدان آزادگان از جمله اقدام‌هایی است که برای افزایش ظرفیت تولید نفت خام آماده بهره‌برداری است، گفت: با بهره‌برداری از این تأسیسات تا حدود ۸۰ هزار بشکه در روز به ظرفیت تولید نفت خام کشور اضافه می‌شود. برنامه‌ریزی زمان مناسب برای بهره‌برداری با حضور رئیس‌جمهوری انجام می‌شود.

مدیرعامل توانیر عنوان کرد

عبور صنعت برق از تابستان سخت با رشد تولید و توسعه تجدیدپذیرها

مدیرعامل توانیر، گفت: توسعه نیروگاه‌های حرارتی و تجدیدپذیر، هوشمندسازی شبکه و جمع‌آوری ماینرهای غیرمجاز، صنعت برق را در آستانه یک تحول اساسی قرار داده است. به گزارش مناقصه‌مزایده به نقل از توانیر، مصطفی رجبی‌مشهدی؛ با بیان اینکه نیروگاه‌های مقیاس کوچک به‌طور مستقیم در محل مصرف وارد مدار می‌شوند و تلفات انتقال ندارند، اظهار داشت: ظرفیت تولید این نیروگاه‌ها طی یک سال گذشته از ۱۳۴۰ مگاوات به بیش از ۱۶۰۰ مگاوات رسیده است. وی افزود: در این مدت ۳۵ واحد نیروگاهی جدید، احداث و برای حدود ۸۰۰ نفر اشتغال ایجاد شد. به گفته مدیرعامل توانیر، در سال نخست دولت چهاردهم ۹۷۶۵ مگاولت‌آمپر ظرفیت جدید پست‌های انتقال و فوق توزیع احداث و ۹۹۷ کیلومتر خط به شبکه اضافه شد. این طرح‌ها در قالب ۱۴۶ پروژه در نقاط مختلف کشور اجرا شده و به ایجاد بیش از ۲۱۰ فرصت شغلی مستقیم منجر شده است. سخنگوی صنعت برق، با اشاره به اینکه بیش از ۹۹٫۸ درصد خانوارهای روستایی از نعمت برق برخوردارند، گفت: طی یک‌سال گذشته ۱۴۴ روستای جدید برق‌دار شدند. همچنین شش‌هزار و ۵۰۰ روستا که دارای شبکه فرسوده بودند، بازسازی و نوسازی شدند. این مقام مسئول، از نصب ۵٫۶ میلیون کنتور هوشمند خبر داد و تأکید کرد: این رقم در ابتدای دولت سه‌میلیون و ۲۰۰ هزار دستگاه بود و تا اوج بار سال آینده به ۱۲ میلیون دستگاه خواهد رسید. وی گفت: هوشمندسازی نقش کلیدی در مدیریت بار و شناسایی مصرف‌های غیرمجاز دارد. مدیرعامل توانیر، اظهار داشت: ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور طی یک سال گذشته از ۱۲۰۰ مگاوات به بیش از ۲۰۰۰ مگاوات افزایش یافته است. به گفته وی، برنامه‌ریزی شده تا پایان سال ۱۴۰۴ ظرفیت تجدیدپذیرها به پنج‌هزار مگاوات برسد و تا پایان دولت چهاردهم، رقم ۳۰هزار مگاوات محقق شود. وی درباره گلایه مردم از خاموشی‌های مناطق گرمسیر، گفت: بیش‌ترین فشار شبکه در اوج گرما و با کاهش تولید نیروگاه‌های برق‌آبی رخ داد؛ به‌طوری که از ظرفیت ۱۲ هزار مگاواتی این نیروگاه‌ها، در اوج مصرف کمتر از هزار مگاوات در مدار قرار داشت. رجبی‌مشهدی؛ افزود: برای جبران، حدود ۷۰۰ مگاوات نیروگاه جدید حرارتی و تجدیدپذیر طی روزهای آینده وارد مدار می‌شود. مدیرعامل توانیر، با اشاره به مصرف سنگین دستگاه‌های استخراج رمزارز، گفت: طی یک سال گذشته بیش از ۳۰ هزار دستگاه ماینر غیرمجاز شناسایی و جمع‌آوری شد. وی از مردم خواست هرگونه مورد مشکوک را از طریق سامانه ۳۵۲۱ گزارش کنند و افزود: به گزارش‌های مؤثر تا سقف ۵۰ میلیون تومان پاداش پرداخت می‌شود. رجبی‌مشهدی؛ در پایان با قدردانی از همکاری مردم در مدیریت مصرف، گفت: ۷۵ درصد مشترکان خانگی زیر الگو مصرف می‌کنند. اگر مشترکان پرمصرف هم تنها یک گام به‌سوی صرفه‌جویی یا استفاده از سامانه‌های خورشیدی بردارند، می‌توانیم از خاموشی‌ها جلوگیری کرده و برق پایدار برای همه فراهم کنیم.

کیوسک اخبار

هدف‌گذاری تولید ۱,۳۵ میلیارد متر مکعب گاز تا پایان برنامه هفتم توسعه

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، گفت: تولید روزانه یک‌میلیارد و ۳۵۰ میلیون مترمکعب گاز تا پایان برنامه هفتم توسعه هدف‌گذاری شده است. به گزارش مناقصه‌مزایده به نقل از وزارت نفت، حمید بورد؛ در حاشیه آئین امضای تفاهم‌نامه مطالعه طرح توسعه و بهره‌برداری میدان‌های گازی هالگان و شاهینی بین شرکت ملی نفت ایران و ایمیدرو شرکت‌های فولادی و مپنا، با اشاره به اینکه تفاهم‌نامه امضاء شده در نوع خود کم‌نظیر است، اظهار کرد: این اقدام برای نخستین‌بار با هماهنگی دولت چهاردهم و پیگیری‌های تیم جدید وزارت صمت است و بی‌تردید اقدامی شایسته و راهبردی برای صنعت کشور خواهد بود. وی با بیان اینکه در طول یک سال گذشته، پیشنهادهای متعددی از سوی بخش‌های مختلف برای توسعه میدان‌های گازی هالگان و شاهینی دریافت کردیم که بلافاصله از آن استقبال و پیگیری شد، افزود: شرکت‌های فولادی به‌عنوان مصرف‌کنندگان عمده گاز، نقش بسیار مهمی در اقتصاد کشور دارند. تصمیم‌های اخیر درخصوص این میدان‌های جدید گازی که عمر اکتشاف آن‌ها بسیار کوتاه و جوان هستند، نویدبخش افزایش تولید است. گزارش‌های هفته گذشته نیز، نشان می‌دهد دولت با جدیت بیشتری این موضوع را دنبال می‌کند. مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، با اشاره به اینکه براساس برنامه‌ریزی‌ها، می‌توانیم در دوره‌های اوج مصرف، از تولیدات این میدان‌ها بهره‌برداری کنیم و به‌گونه‌ای پیش برویم که شرکت‌های فولادی در شبکه گاز با مشکل مواجه نشوند، مگر در موارد خاص عملیاتی، تصریح کرد: روند تولید از این میدان‌ها به‌صورت پلکانی آغاز می‌شود و طی یک سال آینده، این صنایع به‌تدریج می‌توانند از تولید این میدان‌ها تأمین گاز خود را انجام دهند. هدف‌گذاری ما رسیدن به تولید ۳۵ میلیون مترمکعب در روز است و در صورت امکان می‌توان از ظرفیت خالی پالایشگاه فجر جم برای پالایش گاز این میدان‌ها بهره گرفت. بورد؛ یکی از دلایل استقبال از این تفاهم‌نامه را، نقش وزارت صمت به‌عنوان متولی اصلی این طرح و ایجاد هماهنگی میان شرکت‌های فولادی عنوان کرد و گفت: البته سازوکار اجرایی نیازمند مذاکرات بیشتر است و هنوز به مرحله قرارداد نرسیده‌ایم، اما این تفاهم‌نامه را به فال نیک می‌گیریم و مذاکرات آتی را با جدیت دنبال خواهیم کرد. وی با تأکید بر اینکه این مدل همکاری را می‌توان برای تأمین گاز مورد نیاز پتروشیمی‌ها نیز توسعه داد، اظهار کرد: در پایان برنامه هفتم توسعه، هدف‌گذاری شرکت ملی نفت ایران رسیدن به ظرفیت تولید روزانه یک‌میلیارد و ۳۵۰ میلیون مترمکعب گاز است. مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، با اشاره به اینکه این شرکت در یک سال اخیر هفت مرتبه رکورد تولید گاز در کشور را شکسته، اما همچنان کشور با ناترازی انرژی روبه‌رو است، گفت: به‌زودی تفاهم‌نامه طرح توسعه میدان گازی مدار نیز با شرکت فولاد سپاهان منعقد می‌شود تا بخشی از ناترازی گاز در صنعت فولاد کشور نیز در آینده نزدیک برطرف شود.

استفاده تجدیدپذیرها از ۱,۵ میلیارد دلار فاینانس خارجی تا یک ماه آینده

رئیس سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی، درباره استفاده از فاینانس خارجی ابراز امیدواری کرد که تا یک ماه آینده اولین دستگاهی باشیم که بتوانیم بیش از ۱٫۵ میلیارد دلار از فاینانس خارجی استفاده کرده باشیم. به گزارش ایلنا، محسن طرزطلب؛ در واکنش به بلندپروازانه خواندن احداث ۳۰ هزار مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر تا پایان دولت، اظهار داشت: برای اثبات این ادعا منتظر بمانیم که آیا تا آخر سال پنج هزار مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر محقق می‌شود یا خیر، اگر محقق شود مشخص است که می‌توانیم ۳۰ هزار مگاوات هدف‌گذاری شده را وارد مدار کنیم و این خیلی دور نیست. وی افزود: البته انتظار رئیس‌جمهور احداث ۱۰۰ هزار مگاوات است، ما دو تا سه ماه آینده سه هزار مگاوات نیروگاه جدید اضافه می‌کنیم و اگر این اتفاق بیفتد، مطمئناً ۳۰ هزار مگاوات نیز قابل انجام است. رئیس سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق، گفت: در آذرماه سه هزار مگاوات اضافه کرده و به پنج‌هزار مگاوات می‌رسیم و تا آخر اسفند ماه هم به هفت‌هزار مگاوات خواهیم رسید. وی درباره انتقاداتی مبنی بر ورود دولت به پروژه‌های ساخت نیروگاه، توضیح داد: دولت ورود نکرده، بلکه زمینه را فراهم کرده که کار سرعت بیشتری پیدا کند و اکنون باتوجه به مصوبه‌ای که از صندوق توسعه اخذ شده است، تلاش می‌کنیم تمام نیروگاه‌هایی که خودمان شروع کرده و یا به نیمه رسانده‌ایم را با شرایط ویژه‌ای به بخش خصوصی واگذار کنیم. طرزطلب؛ تأکید کرد: دولت نمی‌تواند منتظر بماند مردم با کمبود مواجه باشند و همچنان منتظر بخش خصوصی باشیم که آیا به این پروژه‌ها ورود پیدا می‌کند یا خیر. وی خاطرنشان کرد: حرکت دولت منجر به این شد که قیمت‌ها منطقی‌تر شد، همچنین نشان داد این کار شدنی و قابل انجام است، ما سالانه ۵۰ تا ۶۰ مگاوات افزایش ظرفیت داشتیم اکنون به صورت هفتگی به بیش از این عدد می‌رسیم، به‌عبارت دیگر دولت این تابو را شکست. معاون وزیر نیرو، با بیان اینکه اکنون ترتیباتی دیده شده که تمام واحدها به بخش خصوصی واگذار شود، گفت: فراخوان دادیم به اندازه دوهزار مگاوات تجهیزاتی که وارد کشور شده با سازوکاری منطقی در اختیار بخش خصوصی که مجوز و پروانه دارند و امکان تأمین ۲۰ درصد را دارند، قرار دهیم تا نیروگاه را بسازند و مالکیت را با صندوق توسعه سهیم شوند.